

εν αιθρία

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2024 | 33ος Χρόνος

Τσαμαδού 21 • 26222 Πάτρα • Τηλ & Fax: 2610321010 • email: oikipa@otenet.gr • site: www.oikipa.eu

ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΤΟΝ ΠΑΤΡΑΪΚΟ ΚΟΛΠΟ

Ναι στις ΑΠΕ, αλλά με ορθή χωροθέτηση!

Εν όψει της σχεδιαζόμενης δημιουργίας θαλάσσιου αιολικού πάρκου στον Πατραϊκό κόλπο, στα πλαίσια του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Πάρκων, η ΟΙΚΙΠΑ με δημόσια τοποθέτησή της εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις για το θαλάσσιο πάρκο στον Πατραϊκό και δήλωσε την αντίθεσή της στη δημιουργία του. Η ανάπτυξη των ΑΠΕ θα πρέπει να συμβαδίζει με την προ-

στασία της βιοποικιλότητας της χώρας μας. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται η άμεση αναθεώρηση του χωροταξικού πλαισίου για τις ΑΠΕ, ώστε και ο στόχος της σχεδόν πλήρους κάλυψης της ηλεκτροπαραγωγής με ΑΠΕ να επιτευχθεί και μη αντιστρεπτές βλάβες στην άγρια ζωή και τους οικοτόπους να μην προκληθούν.

Λεπτομέρειες στη σελίδα 2

Να παταχθούν αποτελεσματικά οι ετήσιοι εμπρησμοί των καλαμιώνων της Στροφυλιάς!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ

Για μια ακόμη φορά, στις αρχές Νοεμβρίου, το οικοσύστημα των Υγροτόπων της Στροφυλιάς δέχτηκε εμπρηστική επίθεση. Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας με ανακοίνωσή της ζητά, πέραν της ενδελεχούς έρευνας για τον εντοπισμό των εμπρηστών, να ληφθούν μέτρα που θα αποκλείουν την «επιβράβευση» των παράνομων και επικίνδυνων ενεργειών από τους «γνωστούς-άγνωστους» υπονομευτές του Εθνικού Πάρκου.

Το φαινόμενο των επαναλαμβανόμενων εμπρησμών των κα-

λαμιώνων απειλεί το σύνολο του οικοσυστήματος και πρέπει να χτυπηθεί αποτελεσματικά και στη ρίζα του.

Λεπτομέρειες στη σελίδα 4

Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας της ΟΙΚΙΠΑ

ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2025 ΣΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΟΥ ΤΕΕ

Το φύλλο που κρατάτε στα χέρια σας είναι το τελευταίο για το 2024 και μαζί του θα γιορτάσουμε τις άγιες ημέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς. Μαζί λοιπόν με τα υπόλοιπα δώρα στα αγαπημένα σας πρόσωπα, μην παραμελήσετε να στείλετε το δώρο σας και στην ΟΙΚΙΠΑ. Να ανανεώσετε τη συνδρομή σας! Εμείς να σας ενημερώσουμε για την εκδήλωση κοπής της πρωτοχρονιάτικης πίτας, που θα γίνει την Τετάρτη **22 Ιανουαρίου 2025** στις 6.00 μ.μ. στην αίθουσα του ΤΕΕ Δυτικής Ελλάδας (Τριών Ναυάρχων 40).

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης

θα γίνει ο **απολογισμός** των δράσεων της οργάνωσης για το 2024 και θα ανακοινωθεί ο **προγραμματισμός** για το 2025. Στα πλαίσια της ίδιας εκδήλωσης θα παρουσιαστεί φωτογραφικό υλικό από την καλοκαιρινή εκδρομή της ΟΙΚΟ-παρέας στη **Benelux και φυσικά, όπως πάντα, θα σας γλυκάνουμε...σπιτικά!**

Καλές γιορτές με υγεία και ειρήνη σε όλο τον κόσμο!

...Συνέχεια από την 1^η σελίδα

ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ ΓΙΑ ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΑΙΟΛΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΤΟΝ ΠΑΤΡΑΪΚΟ ΚΟΛΠΟ

Ναι στις ΑΠΕ, αλλά με ορθή χωροθέτηση!

Η σχεδιαζόμενη δημιουργία του θαλάσσιου αιολικού πάρκου στον Πατραϊκό κόλπο, στα πλαίσια του **Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης Υπεράκτιων Πάρκων**, έφερε ξανά στην επικαιρότητα τη συζήτηση για την ορθή χωροθέτηση των ΑΠΕ.

Πάγια θέση της ΟΙΚΙΠΑ, από ιδρύσεώς της, παραμένει η **ανάπτυξη των ΑΠΕ ως η μόνη λύση για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης**, με παράλληλη εγκατάλειψη των ορυκτών καυσίμων (άνθρακα, πετρελαίου, φυσικού αερίου) ιδιαίτερα μετά και τις δραματικές μεταβολές στη μέση αύξηση της θερμοκρασίας της γης.

Στο παρελθόν δεν διστάσαμε να

πάρουμε θετική θέση για την ανάπτυξη αιολικών πάρκων στην περιοχή μας, ερχόμενοι σε αντίθεση με κοντόφθαλμες αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών. **Σήμερα όμως εκφράζουμε σοβαρές επιφυλάξεις για το θαλάσσιο πάρκο στον Πατραϊκό και δηλώνουμε την αντίθεσή μας στη δημιουργία του.**

Το μέγεθος του πάρκου, η τοποθέτηση των ύψους 280 μέτρων ανεμογεννητριών σε πολύ μικρή απόσταση από τις ακτές, αλλά κυρίως η γειτνίασή του με τα Εθνικά Πάρκα της Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου-Αιτωλικού και Κοτυχίου-Στροφυλιάς και οι σοβαρότατες επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα των πάρκων, δεν μας επιτρέπουν να συναινέσου-

με στη δημιουργία του.

Η ΟΙΚΙΠΑ συμπαραστέκεται στις πρωτοβουλίες των συλλογικών φορέων της περιοχής, που διεκδικούν την ανάκληση του σχεδιασμού για την εγκατάσταση του αιολικού πάρκου στον Πατραϊκό, αν και κανένας από τους Δήμους της περιοχής (Δήμος Πατρέων, Δήμος Ναυπακτίας, Δήμος Μεσολογίου, Δήμος Δυτικής Αχαΐας) δεν έλαβε θέση κατά αυτής της εξέλιξης τον περασμένο Νοέμβριο, όταν ήταν σε διαβούλευση η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ).

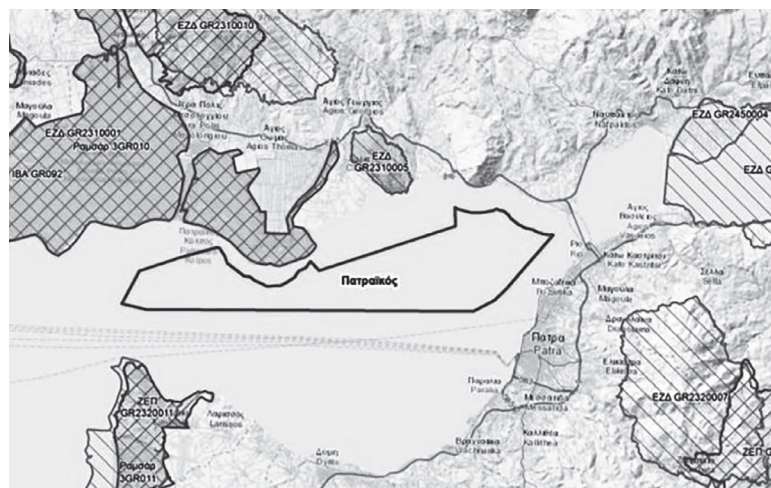
Η ανάπτυξη των ΑΠΕ θα πρέπει να συμβαδίζει με την **προστασία της βιοποικιλότητας** της χώρας, η οποία εξασφαλίζεται με ορθή

χωροθέτηση. Γι' αυτό και επιβάλλεται η άμεση **αναθεώρηση του χωροταξικού πλαισίου για τις ΑΠΕ**, ώστε και ο στόχος της σχεδόν πλήρους κάλυψης της ηλεκτροπαραγωγής με ΑΠΕ να επιτευχθεί και μη αντιστρεπτές βλάβες στην άγρια ζωή και τους οικοτόπους να μην προκληθούν.

Όχι ανεμογεννήτριες στον Πατραϊκό

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ ΚΟΛΠΟΥ «Ο ΑΡΙΩΝ»

«Μέσα στον Πατραϊκό Κόλπο από το Αντίρριο, τη Ναύπακτο, το Ρίο και μέχρι τον Ψαθόπυργο πρόκειται να εγκατασταθεί ένα γιγαντιαίο **«υπεράκτιο» αιολικό πάρκο**, σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης. Σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα για τα υπεράκτια αιολικά πάρκα, που εκπονήθηκε από την Ελληνική Διαχειριστική Εταιρεία Υδρογονανθράκων και Ενεργειακών Πόρων Α.Ε (ΕΔΕΥΕΠ), το 2024 ξεκίνησαν οι προετοιμασίες που περιλαμβάνουν τις διαδικασίες έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, καθώς και οριοθέτηση των Περιοχών Οργανωμένης

Ανάπτυξης Υπεράκτιων Αιολικών Πάρκων (ΠΟΑΥΑΠ). Το σχέδιο ανάπτυξης πλωτών και σταθερής βάσης υπεράκτιων αιολικών πάρκων περιλαμβάνει 25 περιοχές με συνολική δυναμικότητα **12,4 GW**.

Στον Πατραϊκό Κόλπο θα εγκατασταθούν πάνω από 50 τεράστιες ανεμογεννήτριες συνολικής ισχύος 695 MW πολύ κοντά στην ακτογραμμή, δηλαδή σε κατοικημένες περιοχές και παραλίες κολύμβησης, καθώς θα είναι σταθερής έδρασης. Αυτές προστίθενται σε μια ιδιαίτερα επιβαρυνόμενη περιοχή με εγκαταστημένες και αδειοδοτημένες ανεμογεννήτριες στα γύρω βουνά

και πλαγιές του Πατραϊκού Κόλπου. Τα όρια του υπεράκτιου αιολικού πάρκου του Πατραϊκού είναι κοντά σε υδατικά συστήματα και σε **Λιβάδια Ποσειδωνίας** και σε επαφή με τα **Πάρκα λιμνοθαλασσών του Μεσολογίου**. Θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στα ενδιαιτήματα προστατευόμενων θαλάσσιων ειδών και γενικά στα οικοσυστήματα του Κόλπου, καθώς επίσης και στην αλιεία. Η οριοθετημένη περιοχή του αιολικού πάρκου του Πατραϊκού γειτονεύει με χερσαίες περιοχές Natura και εφάπτεται ή υπερκαλύπτει ένα μέρος του Κορινθιακού, που έχει ενταχθεί στις προστατευόμενες περιοχές Natura.

Η ενέργεια είναι κοινωνικό αγαθό και είναι αναγκαίο να αξιοποιηθούν όλες οι πηγές παραγωγής ενέργειας, μεταξύ των οποίων και οι ΑΠΕ, σχεδιασμένα με βάση τις λαϊκές ανάγκες και την προστασία του περιβάλλοντος και όχι για τα κέρδη των ενεργειακών ομίλων.

Όλες οι κυβερνήσεις διαχρονικά έχουν διαμορφώσει ένα νομοθετικό πλαίσιο, ώστε να εξασφαλίζεται η υψηλή κερδοφορία των επιχειρήσεων λειτουργίας ΑΠΕ σε βάρος του περιβάλλοντος. Με τους συγκεκριμένους νόμους δίνεται η δυνατότητα

να εγκαθίστανται ανεμογεννήτριες κοντά σε κατοικημένες περιοχές ή και σε προστατευόμενες περιοχές προκαλώντας τεράστια προβλήματα στους κατοίκους υποβαθμίζοντας το περιβάλλον. Αυτή η πολιτική, μαζί με την απελευθέρωση της αγοράς και το χρηματιστήριο ενέργειας, οδηγεί στην εκτόξευση των λογαριασμών της ηλεκτρικής ενέργειας, αύξηση της ενεργειακής φτώχειας και κόψιμο του ρεύματος σε κατοικίες και μικροεπαγγελματίες.

Το Δ.Σ. του Σ.Π.Ο.Α.Κ. συμπαραστέκεται στις πρωτοβουλίες των συλλογικών φορέων της Βόρειας Πάτρας και της Ναυπακτίας που διεκδικούν την ανάκληση του σχεδιασμού για την εγκατάσταση του τεράστιου αιολικού πάρκου στον Πατραϊκό. Εκπροσωπώντας τους Δήμους του Κορινθιακού και Πατραϊκού Κόλπου, **ζητάμε την άμεση ανάκληση των σχεδιασμών για εγκατάσταση των γιγαντιαίων ανεμογεννητριών** για την προστασία του οικοσυστήματος και της υγείας των κατοίκων των παράκτιων περιοχών. Διεκδικούμε την κατάργηση των αντιπεριβαλλοντικών νόμων και των σχετικών διατάξεων, που επιτρέπουν ενεργειακές επενδύσεις για τα συμφέροντα των λίγων».

Γνωρίζοντας την ιστορία του τόπου μας συνειδητοποιούμε την ανάγκη να ενεργοποιούμαστε, ώστε να διεκδικούμε και να συμβάλουμε στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στο αστικό μας περιβάλλον και στη διαβίωση μέσα σε αυτό.

Με αυτή την επιδίωξη, ένα πρόγραμμα δράσεων αφιερωμένο στον πρώτο Έλληνα πολεοδόμο **Σταμάτη Βούλγαρη**, θα υλοποιήσει τους επόμενους μήνες η **Εταιρεία Αχαϊκών Σπουδών**. Το πρόγραμμα υλοποιείται με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 250 χρόνων από τη γέννηση του Βούλγαρη, ο οποίος συνέταξε, μεταξύ άλλων, το 1829 το Σχέδιο Πόλης της Πάτρας κατόπιν εντολής του κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια.

Στόχος της προτεινόμενης δράσης είναι η ανάδειξη του σπουδαίου έργου του Βούλγαρη και της τεράστιας προσφοράς του στην Πάτρα, καθώς και η παράλληλη διεξαγωγή μιας συζήτησης για την πολεοδομική

και αρχιτεκτονική ταυτότητα της Πάτρας, όπως αυτή εξελίχθηκε από τον 19^ο αιώνα ως σήμερα.

Στο πλαίσιο του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί **επιστημονική διημερίδα στις 12 & 13 Δεκεμβρίου 2024 στην Αγορά Αργύρη**, με παρουσίαση πτυχών από τη ζωή και το έργο του Βούλγαρη, καθώς και διαπραγμάτευση θεμάτων για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα και της ταυτότητας της Πάτρας από την εποχή του πρώτου Σχεδίου Πόλης. Η διημερίδα θα πλαισιωθεί από έκθεση τεκμηρίων, ενώ έως το καλοκαίρι του 2025 το πρόγραμμα θα συνεχιστεί με θεατρικό αναλόγιο και άλλες δράσεις.

Ο Σταμάτης Βούλγαρης γεννήθηκε στην Κέρκυρα, στο Ποτάμι Λευκίμης, το 1774. Μετά τη ρωσοτουρκική πολιορκία της Κέρκυρας (1799) έγινε αξιωματικός του Γαλλικού Στρατού, σπούδασε πολεοδόμος στο Κολέγιο των «Τεσσάρων Εθνών» και στην ιστορική και γεωγραφική υπηρεσία του γαλ-

λικού στρατού, ενώ πήρε μαθήματα ζωγραφικής.

Στις 5 Δεκεμβρίου 1828 ανέλαβε να ετοιμάσει το σχέδιο της νέας πόλης των Πατρών, το οποίο υπέβαλε στις 26 Ιανουαρίου 1829 στον Ι. Καποδίστρια, ο οποίος και το ενέκρινε. Ο Βούλγαρης εφάρμοσε τον ορθογωνικό τύπο στο ρυμοτομικό πλέγμα της Πάτρας, επιβάλλοντας την ύπαρξη εσωτερικών ακάλυπτων χώρων (αυλών) σε όλες τις οικοδομές. Θέλησε μάλιστα να καλύψει την οικονομική δαπάνη για τη δενδροφύτευση της πόλης, από την αμοιβή του για το σχέδιο. Τελικά το οραματικό σχέδιο του Βούλγαρη εφαρμόστηκε με πολλές αλλοιώσεις.

Το πρόγραμμα υλοποιείται με την αιγίδα και την οικονομική υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, σύμφωνα με την πρόταση που κατατέθηκε στις αρχές του χρόνου από την Εταιρεία Αχαϊκών Σπουδών.

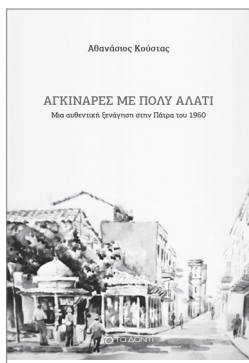
Βιβλιοπαρουσίαση

Αθανάσιος Κούστας
«Αγκινάρες με πολύ αλάτι»
 Εκδόσεις ΤΟ ΔΟΝΤΙ

Σχεδόν μια δεκαετία μετά από το βιβλίο «Αγκινάρες με αλάτι», ο Θανάσης Κούστας ξαναγεί και πάλι τους αναγνώστες σε δρόμους, καταστήματα, σπίτια, εργοστάσια και γειτονιές της Πάτρας, με πυρήνα τη δεκαετία του 1960. Συστήνει πρόσωπα και μοιράζεται εικόνες και συναισθήματα, όχι μόνο για να ξυπνήσει τη νοσταλγία και τις μνήμες όσων έζησαν εκείνα τα χρόνια, αλλά γιατί η γνώση του παρελθόντος είναι πολύτιμη για να καταλάβουμε καλύτερα τη σημερινή πόλη. Στο βιβλίο περιλαμβάνονται και δημοσιευμένα κείμενα, που δεν έχουν άμεση σχέση με την Πάτρα εκείνης της εποχής, αλλά το καθένα για τους δικούς του λόγους θα έπρεπε να βρίσκεται ανάμεσά τους.

Ο Αθανάσιος Κούστας έχει γεννηθεί στην Πάτρα το 1954. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Πειραιά, Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή (1972 - 1976), με ειδικότητα στη Διοίκηση Επιχειρήσεων. Από το 1979 έως το 2012 απασχολήθηκε στον ιδιωτικό τομέα. Συμμετείχε σε Διοικητικά Συμβούλια του ΣΕΒ Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος, του Επιμελητηρίου Αχαΐας, του Οργανισμού Λιμένα Πατρών κ.α. Σήμερα είναι Διευθυντής της Αναπτυξιακής του Επιμελητηρίου Αχαΐας.

Από τις εκδόσεις «Το Δόντι» κυκλοφορούν επίσης τα βιβλία του «Σόνιτοκα Κότογλου - Μια ζωή... τρεις πατρίδες»

(2010), «Αγκινάρες με αλάτι» (2016) και «Έμεινε καιρό στην εταζέρα» (2019)

Νίκος Αντωνόπουλος
«Καντριάνικα Πάτρας»
Μια μικροϊστορία

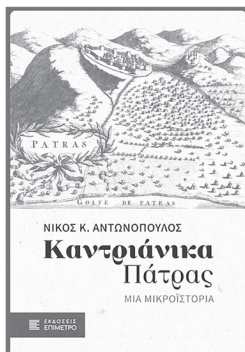
Εκδόσεις ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Η γειτονιά και η πόλη. Η ζωή που φεύγει και ξαναγαυρνά σ' έναν τόπο αγνώριστο, γιατί οι πόλεις με τις γειτονιές τους ζούνε πιο πολύ απ' τους ανθρώπους τους. Η ζωή στα Καντριάνικα είναι ένας πλούσιος καμβάς από

χαρές, λύπες, ομορφιές και απογοητεύσεις. **Παιδικά παιχνίδια, αναψυχές, εκκλησίες και πένθιμες λειτουργίες, ποδοβολητό φαντάρων, παλιές συνοικιακές καταστάσεις.**

Το άλλοτε που παλεύει εναγώνια να μην ξεχαστεί και επιστρέφει στο σήμερα μέσα από ίχνη και εικόνες. Μια γειτονιά που αγωνίζεται να επιζηήσει μέσα στη φτώχεια και το χτικιό. Μια πόλη που βλέπει, σιγά-σιγά το μεγαλείο της να φυλλοροεί. Με τις νέες γενιές να τις μνημονεύουν, αφήνοντας αόρατα ίχνη στους κατοπινούς. Κοντά στο Άστυ, **το Παναχαϊκό, το Κάστρο και τις εξοχές της Εγγλυκάδας.**

Δουλειές σκληρές και απλήρωτες, μετανάστευση, πενιχρά αγαθά και λιγοστές ανέσεις. Αποτυπώνει τις αλλαγές και την ιδιαιτερότητα μιας περιοχής που έχει δει πολλά. Μέσα από μια προσωπική αφήγηση μεταφέρει βιώματα και περιπέτειες της πρώτης μεταπολεμικής γενιάς και αναπαράγει παλιές δόξες και τραγικές ιστορίες της Κατοχής, του πολέμου και της εμφύλιας συμφοράς. Περιγράφει τα επαναστατημένα νιάτα της εποχής σε ένα ονειρικό ταξίδι προς

μια αριστερή Ουτοπία και τη ματαιώσή της.

Αποτελεί ταυτόχρονα ένα φόρο τιμής στο παρελθόν, και **μια γέφυρα προς το μέλλον**. Καταθέτει γνώσεις και προβληματισμούς, δίνοντας μαρτυρίες για επόμενες γενιές. Με έντονη αίσθηση εναλλαγής του χρόνου, δημιουργεί μια γέφυρα επικοινωνίας με το μέλλον.

Το βιβλίο αυτό είναι μια ιδανική επιλογή για όσους αναζητούν μια βαθιά και πλούσια αφήγηση, που συνδυάζει την ιστορία με την προσωπική εμπειρία. **Ένα έργο συναρπαστικό, συνθετικό και βαθιά ανθρώπινο**, αναδεικνύει την αξία της μνήμης και της διατήρησης της ταυτότητας, που αγγίζει την καρδιά του αναγνώστη.

εν αιθρία

ΚΩΔ.ΕΛΤΑ 110002

Περιοδική Έκδοση της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας
 Διεύθυνση: Τσαμαδού 21 - Τ.Κ. 262 22 ΠΑΤΡΑ
 Α.Φ.Μ.: 090048446 - Γ' ΔΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:

Θωμάς Κουτρούμπας
 Τηλέφωνο & Fax : 2610.32.10.10
 email: oikira@otenet.gr

Τηλέφωνα μελών: 2610.342.444, 2610.643.541
 Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή
 Διανέμεται δωρεάν στους υποστηρικτές μας

Ετήσια συνδρομή για φορείς, οργανισμούς,
 υπηρεσίες: 43 ευρώ

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: print247, 2610.521.007,
 info@print247.gr

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:

Άρις Γεωργιάδης
 ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΕΙΜΕΝΩΝ:

Παναγιώτης Χαλούλας
 ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ:

EUROBANK GR1302600150000710200863817
 (ΕΝ ΑΙΘΡΙΑ - ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ-ΕΤΑΙΡΙΑ
 ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΝΕΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ):
 GR080110785000078501501502
 (ΚΑΝΕΛΜΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ-ΓΑΛΑΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ)

Να παταχθούν αποτελεσματικά οι ετήσιοι εμπρησμοί των καλαμιώνων της Στροφυλιάς!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΙΠΑ

Για μια ακόμη φορά, στις αρχές Νοεμβρίου, το οικοσύστημα των Υγροτόπων της Στροφυλιάς δέχτηκε εμπρηστική επίθεση. Το ότι έπληξε κυρίως καλαμιώνες (χωρίς να αποφευχθεί και ζημιά στην καθαρά δασική βλάστηση) δεν είναι λόγος εφησυχασμού. Σημειώνουμε την επιμονή των εμπρηστών να βάλουν και να ξαναβάλουν φωτιά, όταν οι πρώτες απόπειρες αντιμετώπιστηκαν λόγω ταχείας ειδοποίησης των αρχών από μέλη της

ΟΙΚΙΠΑ.

Η ετησίως επαναλαμβανόμενη θρασεία αυτή ενέργεια από κοντόφθαλμα συμφέροντα, που προσβλέπουν στην μετά τη φωτιά **βοσκή** ή το «άνοιγμα» της περιοχής για λαθροκυνήγι, συνιστά βαρύ πλήγμα στη βιοποικιλότητα της περιοχής, γιατί από τους καλαμιώνες προέρχεται στο μεγαλύτερο ποσοστό η πρωτογενής διατροφική βάση ολόκληρου του δάσους.

Οι καλαμιώνες από «Phragmites australis» (τσιποκάλαμα), παίζουν σημαντικότατο ρόλο στους υγροτόπους, καθώς αποβάλλουν θερμότητα από το έδαφος και λειτουργούν ανταγωνιστικά στην ανάπτυξη υδροβίων φυτών που ευνοούνται από τον ευτροφισμό στα πλημμυρισμένα εδάφη, αποτρέποντας την πρόκληση ανοξικών συνθηκών και αναερόβιας σήψης σε λίμνες και υγροτόπους.

Εκτιμούμε ότι πάνω από **30 προστατευόμενα είδη έχουν πληγεί**, και κάποια ανεπανόρθωτα, όπως αμφίβια που ήταν ήδη αποδεκατισμένα από την επιδημία επιβλαβούς μύκη-

τα, όπως οι **δενδροβάτραχοι**. Ακόμα οι σπάνιες **υδρόβιες μυγαλές** (neomys fodiens) και άλλα είδη, όπως οι χερσαίες **χελώνες**, που λόγω της ξηρασίας είχαν βρει καταφύγιο στους καλαμιώνες.

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας θεωρεί ότι, πέραν της ενδελεχούς έρευνας για τον εντοπισμό των εμπρηστών, επιβάλλεται να ληφθούν μέτρα που θα αποκλείουν την «επιβράβευση» των παράνομων και επικίνδυνων ενεργειών τους.

Θεωρούμε επιβεβλημένο και σκόπιμο να μη γίνει καμία δημοπράτηση των καμένων κορμών, ή, εάν χρειαστεί, να απομακρυνθούν κάποιοι μόνο εκατέρωθεν

δρόμων και μετά από τρία χρόνια, όταν δεν θα υπάρχει καμία εμπορική αξία.

Κανένα τροχοφόρο μέσα στα καμένα και κανένα δασοτεχνικό έργο, φυσική αναβλάστηση μόνο. Απαγόρευση βόσκησης βοοειδών στους καμένους καλαμιώνες και στο δάσος. Με λίγα λόγια καμία δραστηριότητα, που έχει άμεσο και με οποιοδήποτε έμμεσο τρόπο οικονομικό όφελος από την πυρκαγιά και κάθε μελλοντική πυρκαγιά.

Το φαινόμενο των επαναλαμβανόμενων πυρκαγιών (εμπρησμών) των καλαμιώνων απειλεί το σύνολο του οικοσυστήματος. Πρέπει να χτυπηθεί αποτελεσματικά και στη ρίζα του.

Πρόκληση των παρανομώντων η καταστροφή των πινακίδων στη Στροφυλιά

Με ένα δυσάρεστο έως και εξοργιστικό θέαμα βρέθηκαν αντιμετώπι οι φύλακες της Μονάδας Διαχείρισης (ΜΔ) την Κυριακή 20 Οκτωβρίου στο **Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων Κοτυχίου Στροφυλιάς**.

Κάποιοι «ανεγκέφαλοι» για άλλη μια φορά προχώρησαν σε φθορά δημόσιας περιουσίας και συγκεκριμένα στην **καταστροφή των ενημερωτικών πινακίδων**, που είχαν τοποθετηθεί στα πλαίσια συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που υλοποίησε η ΜΔ το προηγούμενο έτος.

Προφανώς, τους είναι παντελώς αδιάφορο ότι με τις πινακίδες ενημερώνονται οι επισκέπτες από όλο τον κόσμο για την όμορφη περιοχή μας, οι μικροί μας μαθητές για τις ιδιαιτερότητές της, οι άνθρωποι που επιθυμούν να περπατήσουν και να κάνουν ποδήλατο έχοντας ως «οδηγό» τις πινακίδες μας, προκειμένου να απολαύσουν το υπέροχο δάσος της Στροφυλιάς.

Επισημαίνουμε ότι δεν μας

πτοούν τέτοιες συμπεριφορές. Θυμίζουμε ότι, όσες καταστροφές και να κάνουν στα έργα που υλοποιεί η ΜΔ, η περιοχή μας θα εξακολουθεί να είναι **Εθνικό Πάρκο και μία από τις ομορφότερες περιοχές της Ελλάδας**. Ζητούμε τη συνδρομή των ενεργών και περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένων πολιτών και της τοπικής κοινωνίας στην αποτροπή τέτοιων ντροπιαστικών φαινομένων, που συνεχίζουν να γίνονται στην περιοχή ευθύνης μας.

Για το παραπάνω θέμα η ΟΙΚΙΠΑ εξέδωσε την παρακάτω ανακοίνωση:

Η καταστροφή ενημερωτικών πινακίδων μέσα στο Δάσος της Στροφυλιάς, στο Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου, Στροφυλιάς, Κυπαρισσιακού, που είχαν τοποθετηθεί στα πλαίσια συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων που υλοποίησε πέρυσι η Μονάδα Διαχείρισης Βορειοδυτικής Πελοποννήσου του ΟΦΥ-ΠΕΚΑ, δεν αρκεί να καταδικαστεί από όλους ως αποκρουστικός βαν-

δαλισμός δημόσιας περιουσίας.

Η ΟΙΚΙΠΑ θεωρεί ότι οι γνωστές ομάδες λαθροθήρων και άλλων παρανομώντων επιχείρησαν με την πράξη αυτή (ανάλογες αναφέρονται και στην επίσης προστατευόμενη περιοχή της Λιμνοθάλασσας Κοτυχίου) μια συνειδητή πρόκληση και **επίδειξη δύναμης**.

Οι αρμόδιοι Δήμοι (Δυτικής Αχαΐας και Ανδραβίδας-Κυλλήνης) οφείλουν να καταδικάσουν το γεγονός και να συνδράμουν τον Ο.Φ.Υ.Π.Ε.Κ.Α. στην αποκατάσταση των ενημερωτικών πινακίδων, που αποτελούν σημείο αναφοράς και πληροφόρησης για την περιβαλλοντική αξία της περιοχής στους επισκέπτες και να αποκατασταθούν άμεσα οι σημάνσεις.

Οι εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές οφείλουν να αντιμετωπίσουν τις ενέργειες αυτές ως τέτοιες και να κινηθούν συντονισμένα για την πάταξη των παρανομιών, ιδίως της θρασεϊκής λαθροθηρίας σε βάρος των ευάλωτων πληθυσμών των υδροβίων πτηνών.

500.000 στρέμματα καμένων εκτάσεων το 2024

Αναλυτικά στοιχεία από την WWF

Στο μέσο όρο των προηγούμενων ετών καταγράφονται οι καμένες εκτάσεις από πυρκαγιές στην φετινή αντιπυρική περίοδο, σύμφωνα με ανακοίνωση της WWF.

Όπως αναφέρει, οι κυβερνητικές ανακοινώσεις που μιλούν για σημαντική μείωση, αναφέρονται σε υψηλά (ώριμα) δάση, παραβλέποντας εκτάσεις με θάμνους, χαμηλή βλάστηση και φυσική αναγέννηση.

Όπως επισημαίνεται, παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει, τόσο στην πρόληψη όσο και στην καταστολή των πυρκαγιών, είναι φανερό η έλλειψη στρατηγικής και συνολικού σχεδιασμού, που θα αντιμετωπίσει ουσιαστικά το οξύτατο αυτό πρόβλημα.

Ακολουθούν αποσπάσματα από την ανακοίνωση της οργάνωσης:

«Σύμφωνα με τα επίσημα δεδομένα που έχουμε στα χέρια μας έως και τις 31 Οκτωβρίου, στη χώρα μας καταγράφονται συνο-

λικά περίπου 500.000 στρ. καμένες εκτάσεις (υπολογίζοντας και τις πυρκαγιές κάτω των 300 στρ.).

Παρά τα όσα υποστηρίζονται, τα στοιχεία που αφορούν στα περιστατικά και την καμένη έκταση της φετινής αντιπυρικής περιόδου δεν διαφέρουν από τον μέσο όρο των προηγούμενων ετών σε βάθος 20ετίας. Και μπορεί η καταμέτρηση μόνο υψηλών δασών να δημιουργεί ένα καλό επικοινωνιακό αφήγημα κάνοντας τις καμένες δασικές εκτάσεις να φαίνονται λιγότερες, ωστόσο αυτή η εικόνα απέχει πολύ από την πραγματικότητα.

Οι αριθμοί λένε πάντα την αλήθεια

Η πυρκαγιά στη Βορειοανατολική Αττική έπληξε 109.710 στρέμματα, εκ των οποίων τα 90.500 (82,4%) ήταν δασική έκταση, και όχι μόλις τα 10.000 στρέμματα που ακούμε να επαναλαμβάνεται διαρκώς. Σε μόλις 40 ώρες κάηκαν ώριμα δάση, που είχαν απομείνει κυρίως στις βόρειες παρυφές του Πεντελικού και τον Μαραθώνα, και αυτά ακριβώς αφορούν τα 10.000 στρέμματα, στα οποία αναφέρεται συχνά η κυβέρνηση.

Εκτός από αυτά, όμως, κάηκαν ξανά πολύτιμες περιοχές με θάμνους, χαμηλή βλάστηση, επίμονη φυσική αναγέννηση και αναδασωτικές προσπάθειες προηγούμενων ετών που, κατά την κυβέρνηση, δεν αποτελούν δάσος και δεν αξίζει να προσμετρηθούν στις δασικές απώλειες. Στην πραγματικότητα όμως, αυτές οι εκτάσεις αποτελούν τις πιο σημαντικές από τις δασικές εκτάσεις που κάηκαν και φέτος. Αντανακλούν αφενός τις προσπάθειες της φύσης να αναγεννήσει το δάσος και αφετέρου τις προσπάθειες του ανθρώπου, με τεράστιο οικονομικό και διαχειριστικό κόστος, να τη βοηθήσει με τεχνητές αναδασώσεις,

όπου χρειάζεται.

Και ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο: Αναλύοντας τα δεδομένα, είναι ξεκάθαρο ότι η πορεία της πυρκαγιάς στη Βορειοανατολική Αττική ήταν παρόμοια με αυτή του 2009. Πολύ πιθανόν να είχε αντιμετωπιστεί πιο αποτελεσματικά αν είχε μελετηθεί δημόσια και με επιστημονικό τρόπο η συμπεριφορά της και αποτελούσε μια αφορμή εκπαίδευσης και προσαρμογής για όσους εμπλέκονται στην πυρόσβεση και τη βελτίωση των στρατηγικών κατάσβεσης. Όταν μία περιοχή που διαθέτει τις περισσότερες δυνάμεις πυρόσβεσης στη χώρα, καίγεται τόσες φορές μέσα σε λίγα χρόνια, κάτι πάει ξεκάθαρα λάθος και σίγουρα δεν αξιοποιήθηκαν χρήσιμα διδάγματα από το παρελθόν.

Είναι αλήθεια, και πρέπει να επισημανθεί, ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει κάποια βήματα προς τη σωστή κατεύθυνση, που λειτουργούν ενισχυτικά τόσο στην πρόληψη, όσο και στην καταστολή, σηματοδοτώντας μια καλή αρχή. Χωρίς να αγνοεί κανείς τις θετικές αυτές ενέργειες (π.χ. η συνεργασία δασικής υπηρεσίας και πυροσβεστικού σώματος, τα έργα δασικής διαχείρισης, ο κανονισμός πυροπροστασίας και η κινητοποίηση μέσω του ΑΙΓΨ για προμήθεια νέου εξοπλισμού), τα προβλήματα στρατηγικής και συνολικού σχεδιασμού παραμένουν ίδια για πολλά χρόνια.

Την ίδια στιγμή, η μόνιμη αναφορά στην κλιματική αλλαγή και το πώς επηρεάζει την ένταση των δασικών πυρκαγιών καταλήγει να είναι ένα βολικό επιχείρημα, παρά το γεγονός ότι είναι ένα φαινόμενο γνωστό επιστημονικά εδώ και πολλά χρόνια. Το μεγάλο θέμα είναι λοιπόν, τι γίνεται για την προσαρμογή δασών και κοινωνίας σε αυτή την πραγματικότητα».

Απροστάτευτοι οι θαλάσσιοι βιότοποι στην Ελλάδα

Έκθεση αξιολόγησης για την κατάσταση διαχείρισης και διατήρησης των Θαλάσσιων Προστατευόμενων Περιοχών (ΘΠΠ) της Ελλάδας, δημοσιοποίησαν 9 περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση «μόνο 12 από τις συνολικά 174 θαλάσσιες περιοχές Natura 2000 της χώρας μας διέπονται από κάποιο καθεστώς προστασίας, που στις περισσότερες περιπτώσεις περιορίζεται σε προσωρινά ή αποσπασματικά μέτρα. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι μόλις το 3,4% των ελληνικών χωρικών υδάτων είναι προστατευμένο (και αυτό όχι πλήρως), τη στιγμή που η Ελλάδα έχει δεσμευτεί νομικά για ουσιαστική προστασία τουλάχιστον του 30% του θαλάσσιου χώρου της έως το 2030».

Όπως αναφέρεται στην έκθεση, υπάρχει

αδικαιολόγητη καθυστέρηση θέσπισης των αναγκαίων προεδρικών διαταγμάτων (ΠΔ) και των σχεδίων διαχείρισης (ΣΔ) για όλες τις ΘΠΠ, αφήνοντας έκθετη την πολιτική ηγεσία και τον ίδιο τον πρωθυπουργό, που έχει επίσημα δεσμευτεί ότι η θεσμική αυτή διαδικασία θα είχε ολοκληρωθεί μέχρι τον Δεκέμβριο 2022.

Σε ό,τι αφορά στην υφιστάμενη κατάσταση, η έλλειψη συντονισμού μεταξύ συναρμόδιων υπουργείων και φορέων, και η υποστελέχωση στις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) έχουν,

μεταξύ άλλων, ως αποτέλεσμα η φύλαξη και οι έλεγχοι των ΘΠΠ να κρίνονται ανεπαρκείς.

Η έκθεση κάνει σαφές ότι, αν δεν υπάρξουν άμεσες και αποφασιστικές παρεμβάσεις στους τομείς της διαχείρισης/νομοθεσίας, της διακυβέρνησης, της φύλαξης και των πόρων, η Ελλάδα κινδυνεύει για άλλη μια φορά να είναι ασυνεπής απέναντι στις διεθνείς υποχρεώσεις της και, κυρίως, οι θάλασσές μας να παραμένουν χωρίς αποτελεσματική προστασία.

ΘΑ ΜΕΤΡΙΑΣΕΙ Η COP16 ΤΗ ...«ΒΙΟ-ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ»;

Αν και το φετινό **φθινόπωρο** ολοκληρώνεται σε λίγο, στη μικρομέγαλη πόλη μας πανομοιότυπες **ηλιόλουστες μέρες** συνεχίζουν να διαδέχονται η μια την άλλη! Οι παραδοσιακές **βροχούλες** δεν ήρθαν φέτος στην ώρα τους και στην ύπαιθρο δέντρα και ποικίλες **συγκομιδές καταστράφηκαν** (βλ. ελιές, λάδι). Εντούτοις, τον Οκτώβρη η **έρημος Σαχάρα** στο **ΝΑ Μαρόκο**, επλήγη από **σφοδρές βροχοπτώσεις** μετά από δεκαετίες!

Ωστόσο, **21 Οκτώβρη - 1 Νοέμβρη** πραγματοποιήθηκε στο **Κάλι** της **Κολομβίας** η νέα **σύννοδος** του **ΟΗΕ** για τη **βιοποικιλότητα (COP16)**, με σκοπό τον απολογισμό των εθνικών δεσμεύσεων **196 χωρών** για την **προστασία της φύσης**, εν μέσω ανησυχιών για **υποχωρήσεις** σε όσα είχαν υποσχεθεί προηγουμένως.

Όμως, σύμφωνα με κορυφαίους επιστήμονες, που συμμετείχαν, μικρά και δειλά ήταν τα

Η COP16 αναμενόταν ως η μεγαλύτερη όλων και η πρώτη για λογοδότηση των ηγετών σχετικά με τα εθνικά τους σχέδια για την προστασία της φύσης

βήματα προόδου στη φετινή σύνοδο, που **δεν κατάφερε** να καταλήξει σε ένα **λεπτομερές σχέδιο** με **μετρήσιμους στόχους**, ενώ απογοητευμένοι δηλώνουν και επικεφαλής περιβαλλοντικών οργανώσεων, όπως η **WWF**.

Διευκρινιστικά, η **προστασία** της βιοποικιλότητας δεν αφορά μόνο στη **διάσωση** της **χλωρίδας** και της **πανίδας**, που **απειλείται** από φαινόμενα όπως η **αστικοποίηση**, η

μόλυνση του περιβάλλοντος και η **κλιματική αλλαγή**, αλλά και στην προστασία της **ποικιλότητας** των **γονιδίων** μέσα και μεταξύ των ειδών. Έτσι, στα θετικά βήματα ήταν ότι επιτεύχθηκε **συμφωνία**, ώστε οι μεγάλες **εταιρείες**, που αποκομίζουν υπέρογκα κέρδη από **εμπορικές «πατέντες»** που αξιοποιούν φυσικούς γενετικούς πόρους φτωχών κρατών (π.χ. **ιθαγενή φυτά** και **ποικίλες σπόρων**, ακόμα και **παρα-**

δοσιακές γνώσεις αυτοχθόνων λαών), θα πρέπει να δίνουν το **1% των εσόδων** τους σε ένα **κοινό ταμείο** για την προστασία της βιοποικιλότητας.

Κατ' αυτόν τον τρόπο, ίσως μετριαστεί η λεγόμενη **«βιο-πειρατεία»** μεγαθηρίων εταιρειών, που παρακευάζουν **φάρμακα, χημικά, καλλυντικά** κ.λπ. θησαυρίζοντας εις βάρος αυτοχθόνων. Η συμφωνία όμως είναι **εθελοντική** και για να ισχύσει πρέπει οι χώρες να την εντάξουν στο **εθνικό τους δίκαιο**. Ωστόσο, εκτιμάται ότι ακόμα και έτσι μπορεί να συγκεντρωθούν πάνω από **1,3 δις δολάρια ετησίως**, εκ των οποίων **τα μισά** θα πηγαίνουν στις κοινότητες των αυτοχθόνων στις **αναπτυσσόμενες χώρες**.

Η COP16 φέτος λειτουργεί και ως προπομπός της μεγάλης **συνόδου** του **ΟΗΕ** για το **κλίμα COP29**, που ξεκινά στις **11 Νοεμβρίου** στο **Μπακού** του **Αζερμπαϊτζάν**.

ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΒΛΑΠΤΟΥΝ ΣΟΒΑΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ...ΕΘΝΙΚΑ ΠΑΡΚΑ!

Το διάσημο **Εθνικό Πάρκο Carlsbad Caverns** βρίσκεται στην **έρημο Τσιουάχουαν** στο **ΝΑ Νέο Μεξικό** των **ΗΠΑ**, είναι Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της **UNESCO** (από το 1995) και φιλοξενεί πάνω από 100 γνωστά σπήλαια με εκπληκτικής ομορφιάς πανύψηλους **σταλαγμίτες** και λεπτεπίλεπτους **σταλακτίτες**, σ' ένα από τα πιο εκτεταμένα συστήματα σπηλαίων στον κόσμο.

Τα σπήλαια βρίσκονται σε βάθος μεγαλύτερο των **200 μέτρων** μέσα στο **υπέδαφος** και, εκτός από **τουριστικό αξιοθέατο**, χρησιμεύουν ως πολύτιμος χώρος για τη **μελέτη** της **κλιματικής αλλαγής** και των επιπτώσεών της στα μοναδικά οικοσυστήματα **οργανισμών** των σπηλαίων, καθώς φιλοξενούν **νυχτερίδες, σκαθάρια** και άλλα ασπόνδυλα, προσαρμοσμένα στις επικρατούσες συνθήκες.

Μέχρι και **2.000 άνθρωποι** διασχίζουν τα σπήλαια κάθε μέρα κατά τη διάρκεια της

περιόδου αιχμής και παρά τις **οδηγίες** και τις εκκλήσεις για σεβασμό αυτού του **ευαίσθητου** φυσικού περιβάλλοντος, εγκαταλείπουν πίσω τους ποικίλα **σκουπίδια** και **μικρόβια**. Πρόσφατα μια παραπεταμένη σακούλα με **γαριδάκια** προκάλεσε **«τεράστιο αντίκτυπο»** στο οικοσύστημα της σπηλιάς, καθώς η **μούχλα** που αναπτύχθηκε φαγώθηκε από **γρύλους** του σπηλαίου, ακάρεα, αράχνες και μύγες και διασκορπίστηκε, εξαπλώνοντας ουσιαστικά τη μόλυνση. Εντοπίστηκε άμεσα όμως και **καθαρίστηκε** μέσα σε 20 λεπτά!

Στο Carlsbad Caverns, το προσωπικό του πάρκου ελέγχει στο τέλος κάθε ημέρας τους χώρους για επισκέπτες, **απορρίμματα** ή άλλα **απόβλητα**, που μπορεί να έχουν μείνει πίσω. Επίσης, εθελοντές «χτενίζουν» τα σπήλαια συλλέγοντας **χνούδια** και μια πενήνήμερη προσπάθειά τους έφερε στα δίχτυα τους **μέχρι** και **22,68 κιλά**. Αλλά για τα υπόλοιπα πεταμένα

Σχηματισμοί στο Big Room του Πάρκου, τον μεγαλύτερο μεμονωμένο θάλαμο σπηλαίου από άποψη όγκου στη Β. Αμερική.

σνακ και άλλα σκουπίδια, συχνά χρειάζεται πολλή δουλειά για να μαζευτούν και οργανώσεις όπως το **Leave**

No Trace (Μην αφήνετε ίχνη) προωθούν το μήνυμά τους στις αφετηρίες μονοπατιών και στο διαδίκτυο.

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΑΧΛΑΔΙΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ!

Οι αχλαδιές μέσα σε 12 θόλους με ελεγχόμενο περιβάλλον, προσομοιωμένο με το μελλοντικό λόγω κλιματικής αλλαγής.

Οι **πλημμύρες**, το **χαλάζι** και η **ξηρασία** έχουν ήδη επηρεάσει τους Ευρωπαίους **καλλιεργητές αχλαδιών** τα τελευταία χρόνια, καθώς η κλιματική αλλαγή αρχίζει να αφήνει αποτυπώματα στα **καλλιεργητικά πρότυπα**. Για παράδειγμα, η παραγωγή αχλαδιών του **Βελγίου** αναμένεται να **μειωθεί κατά 27% φέτος**, σύμφωνα με την Παγκόσμια Ένωση Μήλων και Αχλαδιών, λόγω παραγόντων, όπως η ασυνήθιστα **πρώιμη άνθιση** και ο ασυνήθιστα **αργός παγετός**.

Έτσι, ερευνητές του **Πανεπιστημίου του Χάσελτ** καλλιεργούν τώρα αχλαδιές σε ένα ελεγχόμενο περιβάλλον, που **προσομοιώνει** πώς η κλιματική αλλαγή θα επηρεάσει

την περιοχή το **2040**. Το πείραμα θα διαρκέσει **3 χρόνια** και θα καλύψει τρεις συγκομιδές, ώστε να αποτυπωθούν οι κατά διαστήματα ακραίες καιρικές συνθήκες και άλλες αλλαγές στο κλίμα.

Τα αποτελέσματα από την **πρώτη συγκομιδή** των επιστημόνων το 2023 υποδηλώνουν ότι τα βελγικά αχλάδια **μπορεί να γλιτώσουν** μερικές από τις χειρότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η οποία, σύμφωνα με τους επιστήμονες, θα μειώσει ορισμένες αποδόσεις καλλιεργειών και θα **αυξήσει** το **κόστος** των καλλιεργητών για **άρδευση** για την **καταπολέμηση** της ξηρασίας.

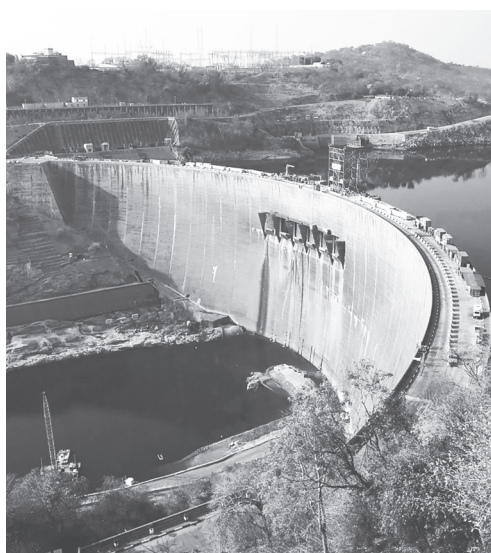
ΕΙΝΑΙ «ΒΙΩΣΙΜΗ» Η ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΗΜΕΡΑ;

Η **Καρίμπα** είναι η μεγαλύτερη τεχνητή λίμνη στον κόσμο σε όγκο και βρίσκεται στα σύνορα μεταξύ **Ζάμπια** και **Ζιμπάμπουε**. Σχηματίστηκε τη δεκαετία του 1950 σε μια κοιλάδα, όταν εκεί κατασκευάστηκε ογκώδες φράγμα ύψους άνω των 100 μέτρων, για να «παγιδεύσει» το νερό του **ποταμού Ζαμβέζι**, με σκοπό την ατελείωτη παροχή ανανεώσιμης **υδροηλεκτρικής ενέργειας** στις δυο χώρες.

Όμως, αυτό δεν ισχύει πλέον, καθώς η **πολύμηνη ξηρασία**, που προκλήθηκε από το φυσικό καιρικό φαινόμενο **Ελ Νίνιο** και επιδεινώθηκε από την αύξηση της θερμοκρασίας, έφερε για πρώτη φορά τον υδροηλεκτρικό **σταθμό** της Ζάμπια στα πρόθυρα της πλήρους **διακοπής λειτουργίας** του.

Η Ζάμπια βασίζεται στο φράγμα Καρίμπα για περισσότερο από το **80%** του εθνικού της εφοδιασμού με **ηλεκτρική ενέργεια**, με αποτέλεσμα οι κάτοικοι να έχουν, στην καλύτερη περίπτωση, μόλις λίγες ώρες ρεύματος την ημέρα τώρα, με αποτέλεσμα την αύξηση των επιπέδων φτώχειας στη χώρα.

Οι ειδικοί λένε ότι δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι οι αναμενόμενες φετινές **βροχές** του Νοέμβρη θα είναι καλύτερες, δεδομένου

Η τεχνητή λίμνη Καρίμπα έχει μήκος 280 χλμ. και πλάτος 40 χλμ.

ότι η Ζάμπια είχε και στο παρελθόν προβλήματα ενέργειας λόγω ξηρασίας. Εκτιμούν ότι θα χρειαστούν ακόμη **τρία** καλά χρόνια για να ανακτήσει ξανά πλήρως η Καρίμπα την υδροηλεκτρική της ικανότητα, ενώ η **ηλιακή ενέργεια** είναι **ακριβή** για τα οικονομικά τους...

μικρές ΕΙΔΗΣΕΙΣ από το ΜΕΓΑΛΟ κόσμο

☑ **Ακόμα και μέχρι τα τέλη του Οκτώβρη φέτος, το εμβληματικό βουνό Φούτζι της Ιαπωνίας** παρέμεινε **χωρίς χιόνι!** Αυτό δεν έχει ξανασυμβεί από τότε που άρχισαν οι μετρήσεις πριν από **130 χρόνια!** Όμως, το καλοκαίρι που μάς πέρασε, ήταν πρωτοφανώς θερμό στην Ιαπωνία, σχεδόν **1,76 °C** πάνω από τον μέσο όρο, λόγω κλιματικής αλλαγής. Επίσης, το όρος Φούτζι **ύψους 3.776 μέτρων**, μνημείο παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO και σύμβολο της Ιαπωνίας, υποφέρει πλέον από τον **υπερτουρισμό** και τα επακόλουθά του. Έτσι, οι αρχές όρισαν ότι από φέτος οι ορειβάτες πρέπει να πληρώνουν **τουριστικό φόρο 2.000 γιεν** (11,48 ευρώ) ανά άτομο, με ημερήσιο ανώτατο όριο στο βουνό τους 4.000 ορειβάτες ανά ημέρα.

☑ Η **Νορβηγική Οδική Ομοσπονδία (OFV)** ανακοίνωσε ότι για πρώτη φορά στη σκανδιναβική αυτή χώρα, τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα ξεπερνούν πλέον αριθμητικά τα βενζινοκίνητα! Αν και η Νορβηγία είναι μεγάλη παραγωγός πετρελαίου, έχει ήδη θέσει στόχο όλα τα νέα αυτοκίνητα που πωλούνται να είναι **μηδενικών εκπομπών**, ώστε να συμβάλουν στην εκπλήρωση των δεσμεύσεων της για το **κλίμα**. Έτσι, πρόσφατα, τα αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα έφτασαν το ρεκόρ του **94,3%** των ταξινομήσεων νέων αυτοκινήτων στη χώρα, ευνοημένα από τις φορολογικές εκπτώσεις που προσφέρονται γι' αυτά, καθιστώντας τα ανταγωνιστικά σε σύγκριση με τα ντιζελοκίνητα και τα υβριδικά. Αντίθετα, στην **υπόλοιπη Ευρώπη** οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων **μειώνονται** από το 2023 και αποτελούν το **12,5%** των νέων πωλήσεων.

☑ Ως γνωστόν πολλά εξαιρετικά **επικίνδυνα** για την υγεία **μέταλλα** καταλήγουν στον ωκεανό, κυρίως από ανθρώπινες δραστηριότητες. Έρευνα της εκπαιδευτικής μη κερδοσκοπικής οργάνωσης **Food and Planet**, αλλά και άλλοι σχετικοί επιστήμονες προειδοποιούν τώρα ότι μεγαλύτερα και μακροβιότερα ψάρια, όπως **καρχαρίες, ξιφίες** και **τόνοι**, απορροφούν περισσότερο **υδράργυρο** από άλλα και γι' αυτό πρέπει να καταναλώνονται με **μέτρο**. Ειδικά για τον ευπώλητο, κονσερβοποιημένο τόνο αναφέρουν ότι ο **Skipjack** τόνος είναι η **ασφαλέστερη** επιλογή, ενώ το **albacore** («**λευκός**») και ο **κιτρινόπτερος** έχουν πιθανώς περισσότερο υδράργυρο. Επίσης, λόγω **αειφόρου ανάπτυξης** προτιμάται τόνος αλιευμένος με **καλάμι**.

«Τα δάση δεν είναι κήπος και τίποτε σε αυτά δεν αποτελεί ζιζάνιο, για να αφαιρεθεί»

ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ANTINERO» ΤΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

Ημερίδα για τις επιπτώσεις του προγράμματος «Antinero» στα δασικά οικοσυστήματα διοργάνωσε το Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, στις 7 Οκτωβρίου, στην Αθήνα. Κατά τη διάρκεια της ημερίδας έγινε μεταξύ άλλων και εκτενής αναφορά στις **καταγγελίες της ΟΙΚΙΠΑ** για την καταστροφική επέμβαση του προγράμματος στα δάση Καϊάφα και νότιας Στροφιλιάς στην Ηλεία.

«Οι «καθαρισμοί» δασικών οικοσυστημάτων και η διάνοιξη μεικτών αντιπυρικών ζωνών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος Antinero, το οποίο έχει διακηρυγμένο στόχο την προστασία από τις πυρκαγιές, μειώνουν την ανθεκτικότητα των δασών απέναντι στην κλιματική κρίση. Επίσης υλοποιούνται χωρίς επιστημονικό σχεδιασμό, χωρίς να έχει προηγηθεί η προβλεπόμενη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, με ad hoc αναθέσεις, τη στιγμή που ο ρόλος της δασικής υπηρεσίας στον σχεδιασμό συρρικνώνεται ολοένα και περισσότερο».

Τα παραπάνω επισήμανε, μεταξύ άλλων, η πρόεδρος του Επιμελητηρίου και αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας ε.τ. **Μαρία Καραμανώφ**.

Πολλά τα κομβικά ερωτήματα στην ημερίδα:

- Με ποιο νομικό πλαίσιο διεξάγεται η σχεδίαση και ανάθεση των σχετικών έργων;
- Με ποια διαδικασία διαπιστώνεται η συμφωνία τους με τις αρχές της δασικής οικολογίας και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις των επεμβάσεων στα δασικά οι-

κοσυστήματα και στην υπόροφο βλάστηση των δασών της χώρας;

- Με ποια κριτήρια μεταφέρθηκε στο πρόγραμμα Antinero το σύνολο σχεδόν των πιστώσεων του κρατικού προϋπολογισμού, που είχαν διατεθεί για το εθνικό σχέδιο αναδασώσεων, το οποίο έτσι ματαιώθηκε;
- Και, τέλος, πώς εντάσσονται τα έργα αυτά στον συνολικό σχεδιασμό δασικής πυροπροστασίας που ισχύει σήμερα στη χώρα;

Οι απλές δασοτεχνικές μελέτες, βάσει των οποίων υλοποιούνται σήμερα τα έργα του προγράμματος Antinero, δεν αρκούν, τόνισε η **κα Σοφία Παυλάκη**, δικηγόρος παρ' ΑΠ, ΜΔΕ Δασική & Περιβαλλοντική πολιτική, υπ. Δρ. Παν/μίου Αιγαίου, μέλος Επιστημονικού Συμβουλίου Επιμελητηρίου Περιβάλλοντος & Βιωσιμότητας, και επισήμανε ότι «δεν αποκλείεται η στοιχειοθέτηση ακόμα και πολιτικής, πειθαρχικής και ποινικής ευθύνης των αρμοδίων οργάνων της διοίκησης για παραβάσεις που αφορούν τη μη τήρηση ή την πλημμελή τήρηση της νομοθεσίας».

«Βίαιη και αυθαίρετη επέμβαση»

Για «απογοητευτικά» στις περισσότερες των περιπτώσεων αποτελέσματα από την υλοποίηση του Antinero μίλησε ο **δρ. Γεώργιος Καρέτσος**, δασολόγος, τ. ερευνητής του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων (ΙΜΔΟ). «Ελάχιστες θετικές επεμβάσεις εκφράζουν τις αποκλίσεις από τον κανόνα της βίαιης και αυθαίρετης επέμβασης», σημείωσε. Επεμβάσεις σαν αυτές που κατά κανόνα πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του Antinero «δεν αποτελούν συνήθη δασι-

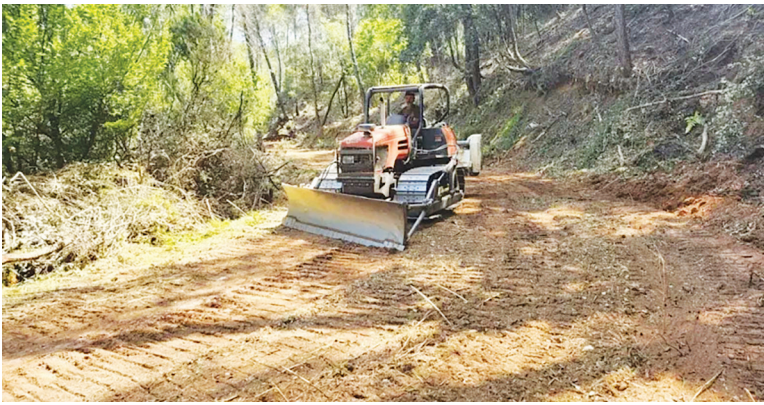
Ελλάδα 2.0
Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU

κή πρακτική και εγείρουν ερωτήματα νομιμότητας. Εφόσον, επιπλέον, δεν υπάρχουν δια-

χειριστικές μελέτες, ποιον στόχο εξυπηρετούν οι καθαρισμοί αυτού του τύπου;».

Καθώς τέτοιες δυναμικές επεμβάσεις «ξεφεύγουν από κάθε επιστημονικό σχεδιασμό», μπορεί να δημιουργήσουν πλείστα προβλήματα. Μεταξύ άλλων, τα αποκαλυμμένα εδάφη «θα καθίστανται περισσότερο ξηροθερμικά και περισσότερο ευδιάβρωτα». Επισήμανε ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, εκτός από τη βλάστηση, και οι άλλες μορφές ζωής που συναποτελούν τη δασοβιοκοινότητα. «Τα δάση δεν είναι κήπος και τίποτε σ' αυτά δεν αποτελεί ζιζάνιο για να αφαιρεθεί».

Τέλος, καθώς δεν υπάρχει εμπειρία στη διαχείριση τέτοιων δασών, ο δρ. Καρέτσος πρότεινε τη **διεξαγωγή διεθνούς συνεδρίου** με συμμετοχή όλων των μεσογειακών χωρών, «όπου θα αναπτυχθούν επιστημονικές απόψεις σύγχρονης διαχείρισης και καλές πρακτικές εφικτές στην εφαρμογή και στην ιδιομορφία που παρουσιάζει η χώρα μας και **το μέτρο να αποσυρθεί προς το παρόν**. Η σπουδή της εφαρμογής γεννά πλήθος άλλων ερωτηματικών εκτός της προχειρότητας».

«Συζητάμε αν το βασικό πρόγραμμα προστασίας των δασών καταστρέφει τα δάση!»

Στην έκπληξή της για το μέγεθος του προβλήματος, που της αποκαλύφθηκε μέσα από την έρευνα, αναφέρθηκε η δημοσιογράφος της Propaganda και των Reporters United **Δέσποινα Παπαγεωργίου**. Θεωρεί αξιολογικό πώς συνέκλιναν οι μαρτυρίες στο ότι οι επεμβάσεις Antinero δημιουργούν **«αισθητικές παρωδίες»**. «Γιατί αισθητική και πολιτική είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Η φύση ορίζει την αισθητική, είναι η ίδια αισθητική. Τα γεννήματά της δεν μπορούν ποτέ να είναι ακαλαί-

σθητα – παρά μόνο ως σπάνιες εξαιρέσεις που επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Η ασχήμια, η δυσαρμονία, είναι κυρίως ανθρώπινο δημιούργημα. Και η πολιτική που δεν σέβεται τη φύση δεν μπορεί παρά να είναι ακαλαίσθητη».

Τόνισε ότι το ΥΠΕΝ δεν έχει απαντήσει μέχρι σήμερα στα δημοσιογραφικά ερωτήματα που εστάλησαν. Κατέληξε πως «ενώ η Ελλάδα βρίσκεται στο μάτι του κυκλώνα της κλιματικής αλλαγής, στον Μεσογειακό Νότο, είμαστε εμείς σήμερα εδώ και αναγκαζόμαστε να συζητάμε, τι; Αν το βασικό πρόγραμμα της χώρας για την προστασία του δάσους καταστρέφει τελικά το ίδιο το δάσος! Θα ήταν αστείο, αν δεν ήταν βαθιά λυπηρό. Χωρίς επιστημονικές προδιαγραφές, χωρίς περιβαλλοντικό πρόλεγχο, το Antinero, και κάθε Antinero, μετατρέπεται σε ικανή συνθήκη οικολογικής υποβάθμισης των δασών».

ΟΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΑΤΡΑΣ

Τον ασκό του Αιόλου για το Antinero φαίνεται πάντως πως άνοιξε η πραγματοποίηση της Ημερίδας του Επιμελητηρίου Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας. Πλέον καταφθάνουν η μία μετά την άλλη μαρτυρίες από κάθε γωνιά της Ελλάδας, κι ανοίγουν στόματα δασικών υπαλλήλων και πολιτών. Μια δημόσια συζήτηση που έπρεπε να είχε ξεκινήσει από καιρό, είναι πλέον γεγονός.

Χαρακτηριστική η καταγγελία της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας «Εν Αιθρία», η οποία έστειλε στο Επιμελητήριο έγγραφο, επίσημα κοινοποιημένο και στο ΥΠΕΝ, συνοδευόμενο από φωτογραφίες, με θέμα «Η εσφαλμένη εφαρμογή του προγράμματος Antinero έχει

βαριά επίπτωση στη βιοποικιλότητα του οικοσυστήματος». Στην επιστολή γίνεται λόγος για πλήρη άγνοια της σημασίας του δασικού υπορόφου και των επιπτώσεων της συλλήβδην αφαίρεσής του σε χλωρίδα και πανίδα κατά το Antinero, όπως αυτό εφαρμόστηκε στα δάση **Καϊάφα** και νότιας **Στροφυλιάς** στην Ηλεία. Εκφράζεται δε η **απαισιοδοξη πρόβλεψη** για την επιβίωση του **σπάνιου χαμαιλέοντα** της Πελοποννήσου ως μία από τις επιπτώσεις, ενώ γίνεται λόγος για «εκατόμβες της πανίδας».

Μάλιστα, η κ. Παυλάκη επισήμανε στην Ημερίδα ότι η συγκεκριμένη περιοχή είναι **αυστηρά προστατευόμενη περιοχή Natura**, η οποία είχε καταστραφεί στις πυρκαγιές του 2007. Γι' αυτήν μάλιστα το ΣτΕ έχει δεχτεί με την ad hoc απόφασή του 1984/2017, ότι «απαγορεύονται επεμβάσεις στο οικοσύστημά του με ερπυριοφόρα και άλλα βαρέα οχήματα, η δε απομάκρυνση της βιομάζας, η οποία αποτελεί συχνά μια αναγκαιότητα στο πλαίσιο αποκατάστασης περιοχών που επλήγησαν από δασικές πυρκαγιές, θα πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση και υπό το πρίσμα συνολικής οικολογικής διαχείρισης». Κατά το Antinero, σύμφωνα με τα στοιχεία της «Εν Αιθρία», έγινε «εκτεταμένη αποψίλωση με βαρέα οχήματα, που εξαφάνισαν κάθε ίχνος δασικής βλάστησης», τόνισε.

Παρόμοιες μαρτυρίες ελήφθησαν από πολίτες για τον **λόφο της Γορίτσας στον Βόλο**, από μελισσοκόμους για τον **Υμηττό** (με χαρακτηριστικά που ταιριάζουν με το Antinero, χωρίς ωστόσο – όπως επισημαίνουν – να γνωρίζουν ποιος έδωσε εντολή για τέτοια ενέργεια). Ερωτήματα προς τους εισηγητές της Ημερίδας έστειλε η διαδικτυακή ομάδα Facebook προάσπισης δέντρων, αστικού και περιαισθητικού πρασίνου, «Το Κλαδί»: Μεταξύ άλλων, κάτοικος Λυκόβρυσης-Πεύκης ρωτούσε γιατί, κατά την εφαρμογή Antinero στην περιοχή τους, έκοψαν «ζωντανά» πεύκα με κάποια κλίση, ενώ έκοψαν και ζωντανό ξαπλωμένο πεύκο-μνημείο.

Ανάλογες μαρτυρίες κατατέθηκαν και κατά τη διάρκεια της συζήτησης που ακολούθησε

τις εισηγήσεις, από κατοίκους διάφορων περιοχών, μεταξύ άλλων της Πεντέλης.

«Επιστημονικά προβλήματα να μην αντιμετωπίζονται με πολιτικά κριτήρια»

Σήμερα οι επιλογές για τέτοια προγράμματα δεν μπορούν να γίνονται με πολιτικά κριτήρια, όπως παλιά, ζητήματα όπως αυτό της πυροπροστασίας είναι επιστημονικά προβλήματα, συνόψισε κλείνοντας η κ. Καραμανώφ.

«Δεν μπορεί ο αποφασίζων – η κυβέρνηση, ο υπουργός – να κάνει αυτό που νομίζει. Πρέπει να υιοθετήσει τα πορίσματα της επιστήμης», με την ενωσιακή νομοθεσία ειδικά να διασφαλίζει αυτό ακριβώς. «Το πρόγραμμα λοιπόν έχει υπερβεί όλα αυτά κι έχει καταφύγει στην εύκολη λύση της διάσπασης αυτών των έργων σε πολύ μικρά κομμάτια και της ανάθεσής τους κατά παράκαμψη των νομοθετικών υποχρεώσεων».

Κι έπειτα, η επιστήμη σήμερα έχει διαφορετικές θεωρήσεις, συχνά αντικρουόμενες. «Ποιος θα αποφασίσει αν θα υιοθετηθεί η μία ή η άλλη; Ο κάθε εργολάβος; Ο κάθε ανάδοχος;». Αυτά πρέπει να τα λύσει «ρητά, και όχι σιωπηρά» η αρμόδια διοίκηση. «Δεν είναι θέμα του υπουργού ή των συμβούλων του, αλλά μιας ολόκληρης υπηρεσίας η οποία όφειλε να υπάρχει και να είναι σωστά στελεχωμένη για να μπορεί να αποφανθεί».

Παρεμβάσεις για την προστασία και ανάδειξη του Παναχαϊκού όρους

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΕΖΟΠΟΡΙΑΣ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟ ΠΑΤΡΕΩΝ

«Η προστασία και ταυτόχρονα η ανάδειξη του ορεινού όγκου του Παναχαϊκού όρους, έπειτα από χρόνια προσπάθειών και ωρίμανσης μελετών, μπαίνει σε φάση υλοποίησης σημαντικών παρεμβάσεων». Τα παραπάνω ανέφερε μιλώντας στο Αθηναϊκό - Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, ο βιολόγος - περιβαλλοντολόγος της διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Πρασίνου του Δήμου Πατρέων, **Κωνσταντίνος Κωνσταντακόπουλος**.

Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά, «με ευθύνη της διεύθυνσης εξασφαλίστηκε η χρηματοδότηση για έργα που θα αποτελέσουν σημαντικές υποδομές για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, της αναψυχής των πολιτών και της πεζοπορίας στο βουνό της Πάτρας. Το Παναχαϊκό όρος βρίσκεται σε πολύ κοντινή απόσταση από την πόλη της Πάτρας και θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί ένα περιαστικό πάρκο της Πάτρας».

Σύμφωνα, λοιπόν με όσα είπε ο κ. Κωνσταντακόπουλος, «τώρα έχουμε δύο χρηματοδοτήσεις, η μία από τον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.) και η άλλη, από το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης, οι οποίες αφορούν έργα και δράσεις που εξυπηρετούν τρεις άξονες» και προσθέτει:

«Ο πρώτος άξονας, είναι ο άξονας της προστασίας, γιατί θα τοποθετηθούν παρατηρητήρια για την πυρανίχνευση, ώστε να υπάρχει παρακολούθηση κατά την αντιπυρική περίοδο για τον έγκαιρο εντοπισμό κάποιας πυρκαγιάς στο Παναχαϊκό. Επίσης, με την ενδυνάμωση κάποιων δράσεων ενημέρωσης πιστεύω ότι οι πολίτες θα είναι πιο ευαισθητοποιημένοι και θα υπάρξει καλύτερη αντιμετώπιση των όποιων οχλήσεων και πιέσεων υπάρχουν στη βιοποικιλότητα του Παναχαϊκού».

Ανάπτυξη δράσεων αναψυχής

Ο δεύτερος άξονας, σημειώνει, «σχετίζεται με την ανάδειξη και την ανάπτυξη δράσεων αναψυχής και πεζοπορίας στο Παναχαϊκό» και, συνεχίζει: «Αρχικά θα γίνουν τρεις χώροι δασικής αναψυχής, όπως προβλέπεται από τη σύμβαση με τον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α., σε περιοχές με

υψόμετρο άνω 500 μέτρων. Ως εκ τούτου λοιπόν θα δίνεται η δυνατότητα στον πολίτη να φθάσει με το αυτοκίνητό του, σε περίπου 20 λεπτά από την Πάτρα, σε ένα χώρο δασικής αναψυχής, όπου εκεί θα μπορεί να θαυμάσει τη θέα, να απολαύσει το περιβάλλον και να ηρεμήσει σε ένα πραγματικά παρθένο βουνό».

Μάλιστα, όπως υπογραμμίζει σε αυτό το σημείο, «το Παναχαϊκό όρος, παρότι βρίσκεται δίπλα από την Πάτρα, είναι ακόμα ένα παρθένο βουνό, αφού δεν έχει υποστεί μεγάλες ζημιές από τον άνθρωπο». Ακόμη, θα χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης και το υπουργείο Περιβάλλοντος το δίκτυο 16 **πεζοπορικών διαδρομών, μήκους 78 χιλιομέτρων**. «Στα μονοπάτια αυτά, τα οποία έχουν ήδη χαραχθεί, θα γίνει αποκατάσταση, θα τοποθετηθεί σήμανση και θα υπάρξουν τεχνικές βελτιώσεις και καθαρισμός, ενώ σε έξι σημεία του πεζοπορικού δικτύου θα δημιουργηθούν **χώροι δασικής αναψυχής** με καθιστικά, κιόσκια, τραπέζια-γκουρνούκια κ.ο.κ.

Ακόμη, «αυτά τα πεζοπορικά μονοπάτια, τα οποία είναι διαβαθμισμένα ως προς τη δυσκολία τους, θα μπορούν να τα εξερευνηθούν, τόσο οι πολίτες ή ομάδες πολιτών, όσο και οι πιο εξειδικευμένες ομάδες, δηλαδή οι ορειβατικοί πεζοπόροι. Όλες αυτές οι ομάδες», συνεχίζει, «θα μπορούν πλέον να πεζοπορήσουν με οργανωμένο τρόπο, δηλαδή σε μονοπάτια με σήμανση και καθαρισμένα, όπου θα υπάρχει ασφάλεια, αφού σε κάποια σημεία, που υπάρχει κάποιος κίνδυνος, θα τοποθετηθούν κουπαστές και γεφυράκια. Ως εκ τούτου διασφαλίζεται το κομμάτι της ανάδειξης και της αναψυχής, που θα φέρει οπωσδήποτε αύξηση της επισκεψιμότητας στο Παναχαϊκό από τους πολίτες της Πάτρας».

Πώς θα γίνει η επιλογή των χώρων αναψυχής

Ας σημειωθεί ότι η επιλογή των χώρων αναψυχής θα γίνει με βάση τις κατευθύνσεις του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α. και του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, τις προτάσεις και τη διαβούλευση με τις τοπικές ορεινές κοινότητες, σε συνδυασμό με το δρόμο **Ζάστοβα - Κοκκινόβρυση**,

που ήδη κατασκευάζεται, και τους άλλους υφιστάμενους δρόμους πρόσβασης στο Παναχαϊκό. Επίσης, «το γεγονός ότι η Πάτρα είναι μία πολύ μεγάλη πόλη, που συνδέεται με τους μεγάλους οδικούς άξονες, της δίνει την δυνατότητα να μπορεί να προσελκύει ορειβατικούς συλλόγους από άλλες περιοχές, καθώς και μεμονωμένες ομάδες, που θα θέλουν να επισκεφθούν το Παναχαϊκό όρος».

«Ο τρίτος άξονας, που για μας είναι πάρα πολύ σημαντικός, είναι το κομμάτι της ευαισθητοποίησης και της ενημέρωσης. Με την προγραμματική σύμβαση, που έχουμε συνάψει με τον Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α., το κέντρο πληροφόρησης στην περιοχή Πουρναρόκαστρο του Παναχαϊκού, το οποίο λειτουργεί φέτος για 14^ο χρόνο, θα ανακαινιστεί πλήρως με σύγχρονο ψηφιακό εξοπλισμό εικονικής πραγματικότητας και σύγχρονο εκπαιδευτικό υλικό. Αυτό σημαίνει ότι θα εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες των επισκεπτών, αλλά θα προσελκύσει και μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών.

Ακόμη, θα υπάρχει μία κινητή έκθεση, αρκετά μεγάλη, της περιο-

χής Natura 2000 του Παναχαϊκού, η οποία θα πηγαίνει σε γειτονικές περιοχές, ώστε να γίνει ευρύτερα γνωστό το Παναχαϊκό και οι ομορφιές του. Παράλληλα, θα παραχθεί νέο πληροφοριακό υλικό και θα επικαιροποιηθεί το λεύκωμα που είχαμε δημιουργήσει το 2007».

«Όλα αυτά τα έργα και οι δράσεις εξυπηρετούν τους τρεις άξονες που προανέφερα, με βάση συγκεκριμένη αντίληψη για το Παναχαϊκό, διότι θεωρούμε πως, όταν υπάρχουν ενημέρωση και δράσεις προώθησης, υπό την προϋπόθεση ότι εξυπηρετούν μία βιώσιμη αντίληψη, τότε έχουμε πολλαπλά θετικά αποτελέσματα για την τοπική κοινωνία, αλλά κυρίως για το ίδιο το βουνό και το οικοσύστημα».

Όμως, όπως σημειώνει, «εάν η αντίληψη της προώθησης είναι η αγοραία, δηλαδή να μην προσέξουμε το πώς αντιμετωπίζουμε τον τρόπο της επισκεψιμότητας, τότε τα αποτελέσματα θα είναι αρνητικά».

Πλέγμα προστασίας της ορνιθοπανίδας στις περιοχές Natura

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Μια απόφαση, η οποία θα αλλάξει τον τρόπο που αδειοδοτούνται έργα μέσα σε περιοχές Natura, έλαβε το **Ευρωδικαστήριο**. Απαντώντας σε προδικαστικά ερωτήματα του Συμβουλίου της Επικρατείας, το δικαστήριο έκρινε ότι **ο τρόπος που η ελληνική πολιτεία «ερμηνεύσε» την οδηγία για προστασία της ορνιθοπανίδας είναι λανθασμένος**. Αποφασιστικό ρόλο έπαιξε η παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο Ευρωδικαστήριο, η οποία χαρακτήρισε «μηχανιστική και περιοριστική», και άρα αντίθετη στο πνεύμα της οδηγίας, την ελληνική προσέγγιση.

Η κοινοτική νομοθεσία περί της διατήρησης των **άγριων πτηνών** έχει δημιουργήσει εδώ και τρεις δεκαετίες ένα ιδιαίτερα προστατευτικό πλαίσιο για την ορνιθοπανίδα. Όπως προβλέπει, η κάθε χώρα ορίζει **«ζώνες ειδικής προστασίας»** (ΖΕΠ, μέρος του δικτύου Natura 2000) για την ορνιθοπανίδα, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προστασίας ειδών που είναι υπό εξαφάνιση, ειδών που είναι ευπαθή σε μεταβολές των οικοτόπων τους ή ειδών που είναι σπάνια.

Η υπόθεση ξεκίνησε το 2012, όταν μια κοινή απόφαση πέντε υπουργείων (με κύριο το υπουργείο Περιβάλλοντος) ήρθε να τροποποιήσει τη νομοθεσία σχετικά με τη διατήρηση της ορνιθοπανίδας. Εναντίον της απόφασης αυτής κατατέθηκαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας δύο προσφυγές: μία από την **Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία** και μία συλλογική από φορείς και πολίτες. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα έκανε μια πολύ στενή ερμηνεία της κοινοτικής νομοθεσίας, με σκοπό να περιορίσει όσο γίνεται

περισσότερο τις υποχρεώσεις της.

Σύμφωνα με αυτή, σε μια ΖΕΠ το Δημόσιο οφείλει να προστατεύσει μόνο τα **«είδη χαρακτηρισμού»**, δηλαδή τα είδη εκείνα των πουλιών για την προστασία των οποίων ορίστηκε μια περιοχή ως προστατευόμενη, και τα αποδημητικά πουλιά. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι, αν μέσα στην περιοχή αυτή υπάρχουν και άλλα σπάνια ή απειλούμενα πουλιά, σε μικρότερους αριθμούς, η Ελλάδα δεν είναι υποχρεωμένη να κάνει τίποτα για την προστασία τους.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας αποφάσισε να συνεκδικάσει τις δύο προσφυγές και απέστειλε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο τρία προδικαστικά ερωτήματα, ζητώντας να ξεκαθαριστεί η ερμηνεία της οδηγίας. Προ ημερών το Ευρωδικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του επί των ερωτημάτων.

Όπως ορίζει, τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για όλα τα απειλούμενα είδη πτηνών, καθώς και για τα αποδημητικά, «που αποτελούν κοινή κληρονομιά της Ε.Ε.»

Η επόμενη ημέρα

«Είναι μια πολύ θετική απόφαση», ανέφερε ο κ. **Βασίλης Κουνέλης**, δικηγόρος των περισσότερων από τις οργανώσεις που προσέφυγαν στο ΣτΕ. **«Τώρα μένει να δούμε πώς θα διαμορφωθεί η απόφαση του ΣτΕ, σύμφωνα με τις απαντήσεις του Ευρωδικαστηρίου. Και ακολούθως, πώς θα αλλάξει η νομοθεσία, ώστε να προσαρμοστεί στις υποδείξεις του Ευρωδικα-**

στηρίου. Εκτιμώ ότι η απόφαση αυτή επηρεάζει ευθέως τον τρόπο αδειοδότησης στις προστατευόμενες περιοχές. Δεν είναι δυνατόν ένα έργο σε μια περιοχή Natura να «υπολογίζει» μόνο ένα προστατευόμενο είδος πτηνού και να αγνοεί την ύπαρξη άλλων απειλούμενων ειδών».

Για την υπόθεση κατέθεσε τις παρατηρήσεις της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά και δύο χώρες, η Ολλανδία και η Πολωνία. Στο κείμενο των παρατηρήσεων της η Επιτροπή στράφηκε σαφώς κατά της **«προστασίας α λα ελληνικά»**. **«Δεν υπάρχει κανένας λόγος να ισχύει στις ζώνες ειδικής προστασίας μια πιο στενή ερμηνεία, δηλαδή μια ερμηνεία που να περιορίζει τα μέτρα διατήρησης μόνο στα είδη χαρακτηρισμού»**.

Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ σε σιδηροδρομικές γραμμές

Η ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΛΒΕΤΩΝ

Την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ κατά μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών θα επιχειρήσουν οι **Ελβετοί**, θέλοντας κατά αυτόν τον τρόπο να ενισχύσουν την παραγωγή πράσινης ενέργειας.

Την απόσταση που χωρίζει την Ελλάδα από την υπόλοιπη Ευρώπη στα σιδηροδρομικά δίκτυα έρχεται να μας υπενθυμίσει η είδηση για την **εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ κατά μήκος των γραμμών στην Ελβετία**. Οι σιδηροδρομικές γραμμές στην Ελβετία θα αξιοποιηθούν ως πλατφόρμα για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ, τα οποία και **θα ενισχύσουν την παραγωγή «πράσινης» ηλεκτρικής ενέργειας**.

Μάλιστα η μελέτη που εκπόνησε η **ελβετική εταιρεία Sun-Ways**, προβλέπει την εγκα-

τάσταση των panels αυτών από μια ειδικά τροποποιημένη αμαξοστοιχία, γεγονός που θα περιορίσει σημαντικά τον χρόνο και το κόστος των εργασιών. Μόνον στην Ευρώπη υπολογίζεται ότι υπάρχουν σιδηροδρομικές γραμμές μήκους 260.000 χιλιομέτρων, στις οποίες θα μπορούσαν να **εγκατασταθούν πάνελ με επιφάνεια 260 τετραγωνικών χιλιομέτρων**.

Μάλιστα η **ενέργεια, την οποία θα παράγουν τα φωτοβολταϊκά πάνελ, θα διοχετεύεται απευθείας στο δίκτυο παροχής ηλεκτρικής ενέργειας**, η παρουσία του οποίου θεωρείται δεδομένη σε όλες τις σύγχρονες σιδηροδρομικές γραμμές του κόσμου. Το φιλόδοξο πρόγραμμα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών πάνελ κατά μήκος του σιδηροδρομικού δικτύου βρίσκεται στην Ελβετία σε πιλοτικό στάδιο,

το οποίο προβλέπει την εγκατάσταση **5.000 πάνελ βόρεια της Λωζάνης**.

Ως γνωστόν, οι Ελβετοί διαθέτουν ένα από τα πλέον σύγχρονα σιδηροδρομικά δίκτυα της Ευρώπης και η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάνελ σε αυτό **αναμένεται να μειώσει ή ακόμα και να μηδενίσει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των μετακινήσεων με μέσα σταθερής τροχιάς**.

Επιμέλεια κειμένου: Παναγιώτης Χαλούλος
<http://users.sch.gr/pchaloul/>
<https://pchaloul.blogspot.com/>

Τάσος Ζωγράφος (1926-2011), ένας «νεοναΐφ» ζωγράφος του ελληνικού κόσμου

Τα μακρόστενα σώματα στις φιγούρες των αγγέλων και των γοργόνων του μας θυμίζουν βυζαντινή αγιογραφία. Στα έργα του βλέπουμε γοργόνες, καρabάκια, ακρογάλια, παλιά νεοκλασικά σπίτια με παραδοσιακά κάγκελα, φτερωτές μορφές, νέες και νέους, έφιππους ήρωες της ελληνικής ιστορίας, σημαϊάκια, δέντρα με καρπούς, λουλούδια, πουλιά, άλογα, δάπεδα με βότσαλα, ζωγραφισμένα με έντονα ζωηρά χρώματα, χωρίς καθόλου φωτοσκιάσεις και διαβαθμίσεις του χρώματος. Οι μορφές του παραμορφωμένες συνειδητά ως προς τις αναλογίες τους ανάλογα με τη σημασία που θέλει να τους προσδώσει. Στοιχεία όλα αυτά που τον τοποθετούν στα πλαίσια της ναΐφ ζωγραφικής, αλλά συνειδητής και ηθελημένης τεχνοτροπίας. «...Ναΐφ είναι αυτός που έχει άγνοια της εικόνας και δημιουργεί εικόνα» δήλωσε ο ίδιος σε συνέντευξή του. «Ο Μακρονησιώτης λαϊκός τεχνίτης, κάτοχος της τεχνικής και κυρίως των εκφραστικών μέσων, αποφεύγει τις κακοτοπίες», είχε δηλώσει ο Μποστ.

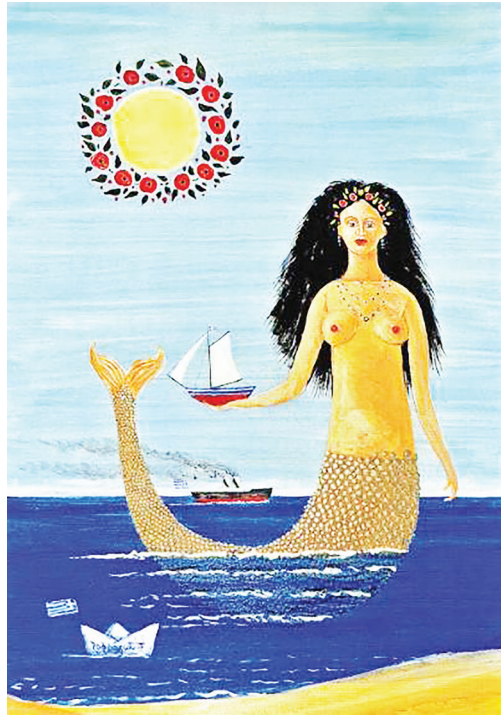
«Ζωγραφίζοντας φτιάχνω έναν κόσμο δικό μου», δηλώνει ο καλλιτέχνης. «Έναν κόσμο που κάποτε ήταν ολωνών μας. Σ' αυτόν τον κόσμο ο ουρανός είναι όπως και πρώτα καταγάλανος και ανέφελος. Στις θάλασσές του πλέουν τα καράβια των παιδικών μας χρόνων. Οι πορτοκαλιές κατάφορες. Τα παλιά νεοκλασικά σώζονται ολόρθα με σημαίες στα μπαλκόνια. Παντού στα παράθυρα, στον ουρανό και στη θάλασσα ΓΥΝΑΙΚΑ».

«...Αν δεν έβλεπες τον ογδοντάχρονο σκηνογράφο Τάσο Ζωγράφο, θα πίστευες πως ακούς έναν νεαρό καλλιτέχνη στα πρώτα του βήματα. Μάτια ζωντανά, χαρούμενα, παιδιού και μάλιστα σκανταλιάρικου...» γράφει ο Γιώργος Δουατζής προλογίζοντας τη συνέντευξη που του έδωσε ο καλλιτέχνης. Παραθέτουμε δύο από τις ερωτήσεις και απαντήσεις από τη συνέντευξη:

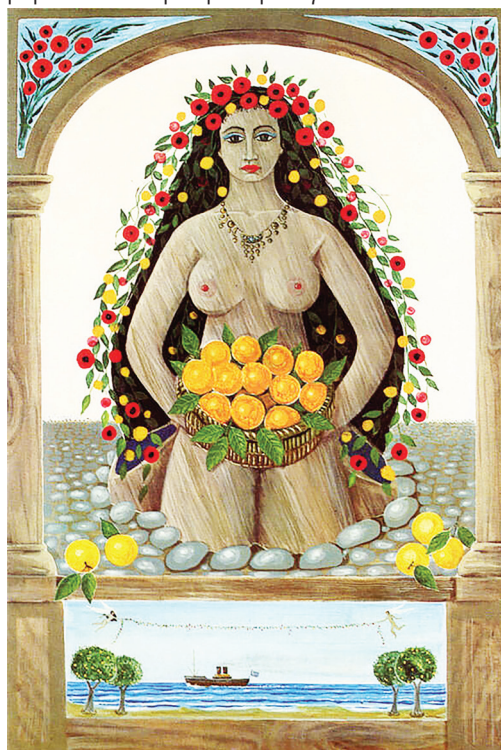
– Πώς χαρακτηρίζετε τη ζωγραφική σας;

– Νεοναΐφ. Όταν ήταν διευθυντής ο Παπαστάμος στην Εθνική Πινακοθήκη, με είχε πει ναΐφ. Γέλασα και του είπα «είμαι ναΐφ με εκατόν πενήντα ταινίες και πενήντα θεατρικά που έχω σκηνογραφήσει; Ναΐφ είναι αυτός που έχει άγνοια της εικόνας και δημιουργεί εικόνα». Είμαι νεοναΐφ λοιπόν.

– Γιατί τόσες γοργόνες στη ζωγραφική σας;

– Όταν ήμουν στη Μακρόνησο και βλέπαμε το κανάλι μεταξύ Λαυρίου – Μακρονήσου, περνούσε μια φώκια η οποία μέσα στο νερό ήταν μια σκέτη χάρη με τις κινήσεις της. Τότε ανακάλυψα γιατί οι ναυτικοί μιλούν για γοργόνες. Ήταν τέτοια η στέριση της γυναίκας, που βλέποντας τέτοια πλάσματα στο νερό, βλέπανε γυναίκες. Γι' αυτό ο Καββαδίας είχε τη γοργόνα στο μπράτσο του. Χορεύτρια την έλεγε...

Ο Τάσος Ζωγράφος γεννήθηκε στη Λιβαδειά το 1926. Κατά την περίοδο της Κατοχής ήρθε με την οικογένειά του στην Αθήνα. Πριν το τέλος της δεκαετίας του 1940 ξεκίνησε τη δημιουργική διαδρομή του στο χώρο της τέχνης μέσα από τη γόνιμη μαθητεία του πλάι στον Γ. Τσαρούχη. Στα χρόνια της εξορίας του στη Μακρόνησο έκανε σκηνογραφίες σε πολλά θεατρικά έργα.

Το '50 γύρισε στην Αθήνα και δούλεψε ως ζωγράφος σκηνικών στο Ελεύθερο Θέατρο.

Το Εθνικό τον είχε αποκλείσει για τα «κοινωνικά» του φρονήματα. Το '53 άρχισε να κάνει σκηνικά σε μικρά θέατρα. Ως σκηνογράφος καθιερώθηκε το '55 με τη δουλειά του στο φιλμ του Ν. Κούνδουρου «Ο Δράκος».

Η καλλιτεχνική δημιουργία του Τ. Ζωγράφου σχετίστηκε, κατά ένα μεγάλο μέρος της, με την ονομαζόμενη «χρυσή» εποχή του ελληνικού κινηματογράφου, αλλά και με το σύγχρονο Ελληνικό Κινηματογράφο, με το θέατρο και την τηλεόραση. Ο Τ. Ζωγράφος «ανάστησε», σαν σκηνογράφος, το «άρωμα» ολόκληρων εποχών και για τη σκηνογραφική του δουλειά έχει αποσπάσει πέντε βραβεία στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, ένα κρατικό και δύο βραβεία της τηλεόρασης.

Πηγές:

<https://www.tovima.gr>
<https://www.fractalart.gr/tasos-zografos/>
<https://www.imerodromos.gr/zografos/>
https://www.avgi.gr/tehnes/101008_tasos-zografos-sto-metro-tis-laikis-sofias

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ ΟΦΥΠΕΚΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ολοκληρώθηκε με επιτυχία από τον ΟΦΥΠΕΚΑ η 1^η επιμορφωτική εκπαίδευση μη τυπικής μάθησης στην περιβαλλοντική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση με τη συμμετοχή 130 στελεχών από όλη την Ελλάδα, που υλοποιούν προγράμματα στις 24 Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών.

Η εκπαίδευση περιλάμβανε βιωματικά εργαστήρια, εξοικείωση με νέα εργαλεία και σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους προσέγγισης ομάδων στόχων, ερμηνεία περιβάλλοντος, τρόπους προσέγγισης/διαχείρισης ομάδων, εισαγωγή στις νέες τεχνολογίες, καθώς και δημιουργία εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στο πεδίο με τα είδη και τα οικοσυστήματα των Προστατευόμενων Περιοχών. Η εκπαίδευση πραγματο-

ποιήθηκε από τους πιστοποιημένους εκπαιδευτές του Υπουργείου Παιδείας **Πέτρο Αγγελόπουλο, Ξανθή Χουλιάρα και Αναστασία Γκουβατζή**, καθώς και από στελέχη του ΟΦΥΠΕΚΑ.

Στόχος του προγράμματος ήταν η βελτίωση και η ενίσχυση των δεξιοτήτων των στελεχών, η ανταλλαγή εμπειρίας, η επίτευξη κοινής προσέγγισης των Μονάδων Διαχείρισης του ΟΦΥΠΕΚΑ, αλλά και η προσωπική ανάπτυξη. Ουσιαστικά, απώτερος σκοπός είναι να μπορέσουν να διαχειριστούν με βέλτιστο τρόπο την ενίσχυση της επισκεψιμότητας, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και των παραγωγικών φορέων, και, φυσικά, τη διαμόρφωση φιλοπεριβαλλοντικών απόψεων και στάσεων της νέας γενιάς στο πλαίσιο των σκοπών του Οργανισμού, για την αρτιότερη ανάδειξη των στόχων διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών.

Το πρόγραμμα της τελευταίας ημέρας επικεντρώθηκε στον σχεδιασμό και την υλοποίηση προσαρμοσμένων προγραμμάτων στις εξατομικευμένες ανάγκες μαθητών, αλλά και ενηλίκων, με

αναπηρίες. Τις εργασίες της τελευταίας ημέρας παρακολούθησαν εκπαιδευτικοί από το **ΚΕΠΕΑ Κλειτορίας** που συνεργάζονται με την **ΜΔ Χελμού Βουραϊκού**, καθώς και εκπαιδευτικοί του Ειδικού Δημοτικού Σχολείου Πεντέλης, οι οποίοι παρουσίασαν με τα στελέχη του ΟΦΥΠΕΚΑ το καινοτόμο πρόγραμμα με τίτλο «Ανακαλύπτω το δάσος της Πάρνηθας», που σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε από κοινού για μαθητές με αναπηρία.

Μύθοι των λουλουδιών

Νίκη Τσάμη

Μαϊντανός (Petroselinum crispum).

Ποιος θα το περίμενε ότι ο ταπεινός μαϊντανός ή, όπως τον έλεγε η γιαγιά μου, «μακεδονήσι», και πολύ σωστά, θα είχε θεϊκή καταγωγή! Ο μαϊντανός πάει παντού, χωρίς να είναι και απαραίτητος. Από δω προκύπτει και η έκφραση: «...σαν μαϊντανός!»

Αρχαιότατο φυτό στον ελλαδικό χώρο και λεγόταν **πετροσέλινο** το **μακεδονικό**, επειδή φύτρωνε στα πετρώδη

εδάφη (αρχικά) της Μακεδονίας και στη συνέχεια ολόκληρης της Ελλάδας και αντί για πετροσέλινο μας έμεινε «μακεδονικό» ή «**μακεδονήσι**». Η λέξη μαϊντανός είναι αντιδάνειο: από το αραβικό maydanus, το τούρκικο maydanoz, ελληνικά μαϊντανός. Οι Ευρωπαίοι από τα ρωμαϊκά κράτησαν το πετροσέλινο σε διάφορες παραλλαγές.

Οι πρόγονοί μας το χρησιμοποιούσαν και ως άρτυμα, αλλά και για στολισμούς. Παρ' όλα αυτά παρέμενε ένα φυτό που συμβόλιζε τον θάνατο, γιατί έτσι μας προέκυψε, από ένα θάνατο.

Είμαστε στη Νεμέα την εποχή των «επτά επί Θήβας». Εκείνη την εποχή βασίλευε το ζεύγος **Λυκούργος και Ευρυδίκη**. Το ζευγάρι αντιμετώπιζε δυσκολίες με την τεκνοποίηση και ζήτησαν χρησμό, κάνοντας παράλληλα τάμα ότι θα πραγματοποιήσουν ό,τι ζητηθεί από το «θείο». Η ετυμολογία ήρθε: Ναι, θα αποκτήσετε γιό, θα τον ονομάσετε Οφέλη και δεν θα πατήσει την γη παρά μόνο όταν θα μπορεί να το κάνει μόνος του!

Ευκολάκι, είπε το ζεύγος. Έλα όμως, που το παιδί όσο μεγάλωνε και βάραινε τους έκοβε τα χέρια και τους ...ξεκομίσιαζε!

Θα πάρουμε γυναίκα, είπαν, μια καλή, αλλοδαπή ή πρόσφυγα, που δεν θα έχει πού την «κεφαλήν κλείναι». Και την βρήκαν. Το όνομά της Υψιπύλη. Ήταν βασίλισσα της Λήμνου και μετά τα τρα-

γικά γεγονότα που συνέβησαν εκεί, πουλήθηκε ως σκλάβο κι έτσι βρέθηκε να κρατάει αγκαλιά τον Οφέλη.

Ο διάλογος (ακόμα ελέγχεται για την ακρίβειά του), αγριεμένα, από το ζεύγος:

- Μωρή, τόσα λεφτά δώσαμε, τα μάτια σου δεκατέσσερα, σ' έσφαξα! (και τα λοιπά...)

Κι όμως η Υψιπύλη από τα μάτια της το έπαθε. Κάποια μέρα, που ήταν βόλτα με τον Οφέλη, συνάντησαν το στράτευμα «των επτά επί Θήβας». Οι στρατηγοί την ρώτησαν πού μπορούσαν να βρουν νερό. Τώρα, θες η φιλοξενία, θες η θωριά των στρατηγών, η γυναίκα πέταξε, πες, το μωρό, πάνω σε κάτι πέτρες και το κακό έγινε, αστραπιαία: το παιδί το δάγκωσε ένας, σίγουρα, «κατηραμένος όφις» και πέθανε. Εκεί φύτρωσε ένα φυτό, όμοιο με το σέλινο και το είπαν «πετροσέλινο».

Ο μάντης Αμφιάραος απέτρεψε την πραγματοποίηση των απειλών του Λυκούργου και της Ευρυδίκης και αν' αυτού τίμησαν τον Οφέλη με γιορτές, τα Νέμεα. Ονόμασε δε τον Οφέλη και αρχέμορο (=πρώτος θανών). Γιατί, ως μάντης που ήταν, προέβλεψε ότι θα σκοτωθούν όλοι, πράγμα που έγινε.

Η χριστιανική θρησκεία διατήρησε την δοξασία του θανάτου με το πετροσέλινο βάζοντάς το στα κόλλυβα, αλλά και πρέπει να σπέρνεται μόνο Μ. Παρασκευή και να μην μεταφυτεύεται ποτέ!...

Να αποκατασταθεί η οικολογική καταστροφή της περιοχής Φάρου Δρεπάνου

Η περιοχή της «μύτης» του Δρεπάνου, όπου και ο γνωστός Φάρος, είναι ξεχωριστή από πολλές πλευρές. Δεν είναι σημαντική μόνο για την ναυσιπλοΐα, αλλά και για τον ναυταθλητισμό έχοντας γίνει πόλος έλξης τέτοιων αθλημάτων. Το σημαντικότερο όμως χαρακτηριστικό της είναι η περιβαλλοντική της αξία. Όπως μαρτυρούν τα υπολείμματα της βάνουσης επέμβασης μπαζώματος που έγινε το 2018, είναι υγρότοπος με μόνιμη παρουσία νερού και υδρόβιων ειδών, πτηνών, αμφιβίων και άλλων.

Όμως το μέγιστο μέρος του μικρού αυτού (η όλη περιοχή πίσω από το Φάρο είναι περί τα 34 στρ. με τα 25 από αυτά στην αρμοδιότητα του Πολ. Ναυτικού) αλλά πολύτιμου υγροτόπου επιχωματώθηκε και συμπίεστηκε το 2018 από υπηρεσίες του Πολεμικού Ναυτικού και παρά τις υποδείξεις της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Περιφέρειας, ήδη από τότε, τα τετελεσμένα εις βάρος της φυσικής της μορφής και της άγριας ζωής παρέμειναν.

Υπήρξε τότε αλληλογραφία, μετά από αναφορά της Οικολογικής Κίνησης Πάτρας μεταξύ της Υπηρεσίας Φάρων του Πολεμικού Ναυτικού, της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Δ. Ελλάδας, του Δήμου Πατρέων, αλλά χωρίς θετικό αποτέλεσμα.

Παραθέτουμε παρακάτω αποσπάσματα από την τότε αναφορά μας, την έγγραφη θέση της Δ. Περιβάλλοντος, αλλά και νέα μας αναφορά του Οκτωβρίου 2024, στην οποία ακόμη δεν έχουμε πάρει απάντηση, στα οποία, όπως εξάλλου και στο φωτογραφικό υλικό που παρουσιάζουμε, φαίνονται καθαρά τα υγροτοπικά χαρακτηριστικά και η καταστροφή που επήλθε.

Η αντίδραση του Δήμου Πατρέων

Κινήσεις για την παραχώρηση του χώρου σε ιδιώτες προκάλεσαν την αντίδραση του Δήμου Πατρέων, που με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (229 της 26/6/2024) αντιτάχθηκε στα σχέδια αυτά, απαιτώντας να σταματήσουν οι διαδικασίες παραχώρησης της επιχωματωμένης περιοχής πίσω από το Φάρο σε ιδιώτες επενδυτές και να παραχωρηθεί η περιοχή στο Δήμο με σκοπό «**ελεύθερο παραθαλάσσιο πάρκο για όλους τους δημότες, δωρεάν**».

Επιβάλλεται όμως όχι μόνο να διασφαλιστεί η ήπια και από όλους χρήση του χώρου για αθλήματα και

αναψυχή, αλλά και η **ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ του ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**, με αφαίρεση των επιχωματώσεων και επαναφορά του υγροτόπου.

Γράφουμε στην αναφορά μας του Απριλίου 2018 προς την Δ. Περιβάλλοντος και τη Ναυτική Διοίκηση Ιονίου:

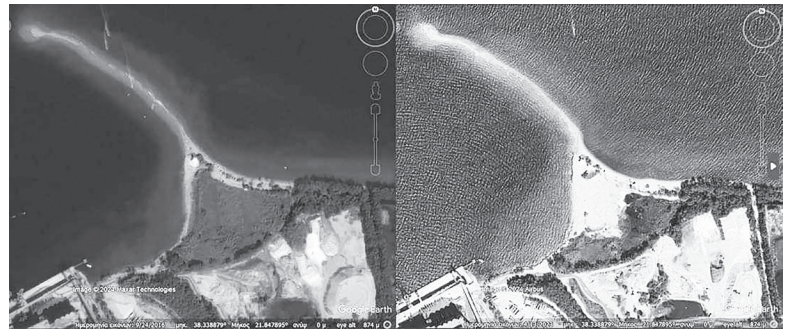
«*Επισυνάπτουμε φωτογραφίες από την ευρύτερη περιοχή δυτικά της εξόδου του ποταμού Βολιναίου και μέχρι το εκεί εργοστάσιο του Τιτάνα, στο Δρέπανο Αχαιάς, στις οποίες φαίνεται καθαρά ότι χωματουργικά μηχανήματα απλώνουν μπάζα και γενικότερα αδρανή υλικά και σκεπάζουν εκτάσεις μόνιμα πλημμυριζόμενες, που διαθέτουν υγροτοπικά χαρακτηριστικά. Η περιοχή βρίσκεται πίσω από τον εκεί ευρισκόμενο Φάρο, οπότε το Πολεμικό ναυτικό έχει λόγο και αρμοδιότητα.*

Ειδικότερα εκεί υπάρχει φυσική πηγή, που τροφοδοτεί το ορατό στις φωτογραφίες μας ρέμα. Αυτά τα χαρακτηριστικά τις καθιστούν πολύτιμους βιοτόπους για την προστατευόμενη χλωρίδα και ιδίως την ενδημική πανίδα, ιδίως ερπετών και αμφιβίων, και την ορνιθοπανίδα, άσχετα αν περιλαμβάνονται σε επίσημο κατάλογο προστατευόμενων περιοχών ή όχι...»

Ζητούσαμε από την Διεύθυνση την παύση των επεμβάσεων αυτών, αλλά και τη γενικότερη καταγραφή τέτοιων μικρών υγροτοπικών παράκτιων περιοχών στην Περιφέρειά μας, ώστε να αποτρέπονται τέτοιες αιφνιδιαστικές και αυθαίρετες υποβαθμίσεις και αλλοιώσεις. Επίσης ζητούσαμε από τη Ναυτική Διοίκηση Ιονίου να προχωρήσει στις νόμιμες ενέργειες που επιβάλλονταν από τη δική της σκοπιά.

Η Δ/ση Περιβάλλοντος, μετά από αυτοψία που έκανε, με έγγραφό της κατέγραφε την κατάσταση και ζητούσε περιβαλλοντικές άδειες και έγγραφες απόψεις από την Υπηρεσία Φάρων του Πολεμικού Ναυτικού, κοινοποιώντας και στην Εισαγγελία Πρωτοδικών. Δεν ενημερωθήκαμε αν το έγγραφο είχε συνέχεια και αν επιβλήθηκαν κάποιου είδους κυρώσεις, η κατάσταση όμως επί του εδάφους παρέμεινε αμετάβλητη.

Έτσι, με αφορμή και τις νεότερες εξελίξεις (απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου, επερώτηση 11 βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ της 17/6/2024, με την οποία ρωτούσαν τους αρμόδιους υπουργούς «πώς θα προστατεύσουν το Φάρο Δρεπάνου Πατρών αποτρέποντας την παραχώρησή του σε ιδιώτες της δημόσιας περιουσίας») η Οικολογική Κίνηση Πάτρας επανήλθε στο ζήτημα της ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ της περιοχής που εκκρεμεί.

Η ΟΙΚΙΠΑ επαναφέρει το θέμα της αποκατάστασης του υγροτόπου

Στη νέα αναφορά μας (22/10/2024) προς Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Δήμο Πατρέων, Υπηρεσία Φάρων Π.Ν., ΟΦΥΠΕΚΑ τονίζουμε τα παρακάτω:

Σε συνέχεια της σχετικής απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου για την αναφερόμενη επίσπευση της διαδικασίας παραχώρησης του χώρου σε ιδιώτες για τουριστική εκμετάλλευση στη συνημμένη πρόσφατη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου από την Υπηρεσία Φάρων, η Οικολογική Κίνηση Πάτρας θεωρεί ως αναγκαία νόμιμη και σκόπιμη εξέλιξη **να προχωρήσει ο Δήμος Πατρέων στη διαδικασία χαρακτηρισμού της περιοχής πέριξ του Φάρου Δρεπάνου σε ιδιαίτερο στοιχείο της φύσης**, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν 1650/86 όπως τροποποιήθηκε, ώστε να μην επαναληφθεί κα-

μιά ενέργεια εκμετάλλευσης αυτού για τουριστική αξιοποίηση.

Αυτό επιβάλλεται τόσο από την περί φάρων νομοθεσία, όσο και από τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της πέριξ του Φάρου αυτού περιοχής, τουλάχιστον πριν το παράνομο μπαζώμα της το 2018 (υγροτόπος που φιλοξενούσε προστατευόμενα είδη άγριας ζωής). Ειδικότερα, στη συνημμένη αεροφωτογραφία για τα έτη 2016 και 2024 φαίνονται οι επεμβάσεις των επιχώσεων σε ύψος άνω του ενός μέτρου. Φαίνεται επίσης ξεκάθαρα πως επρόκειτο για παράκτια λεκάνη, δηλαδή υγροτοπικό οικοσύστημα. Κατά τη διαδικασία της επίχωσης επιλήγησαν προστατευόμενα είδη της γηγενούς μικρής πανίδας με βίαιη θανάτωση μέσω ταφής τους εν ζωή και σε περίοδο αναπαραγωγής. Η επέμβαση (από όσο γνωρίζουμε) έγινε χωρίς μελέτη, αλλά ούτε και αποτύπωση των εδαφικών χαρακτηριστικών.

Όπως θα γνωρίζετε, η εκάστοτε δημοτική αρχή έχει την απόλυτη ευθύνη και νομική υποχρέωση, βάσει διεθνών συμβάσεων και του τότε Ν.1650, να έχει εντάξει τον υγροτό-

πο σε καθεστώς προστασίας και με ορισμό περιφερειακής ζώνης ανεξαρτήτως καθεστώτος ιδιοκτησίας,

Βάσει των ανωτέρω, για την διευκόλυνση της πρόσβασης των επισκεπτών του χώρου λόγω των αγώνων ιστοιοσανίδας που γίνονται στη θαλάσσια περιοχή, οι τυχόν εργασίες πρέπει να γίνονται με μελέτη για την διατήρηση των ευαίσθητων μορφών ζωής που φιλοξενεί η περιοχή, των αμφιβίων και των ερπετών, όπως επιβάλλει εξάλλου η περιβαλλοντική νομοθεσία.

Ο Δήμος Πατρέων ζητούμε να εξετάσει:

(α) Την έναρξη της διαδικασίας χαρακτηρισμού της περιοχής πέριξ του Φάρου Δρεπάνου σε ιδιαίτερο στοιχείο της φύσης, προς αποκατάσταση των βλαβών από την επέμβαση του

2018 και την κατά το δυνατόν επαναφορά των υδροτοπικών χαρακτηριστικών, με αφαίρεση των επιχώσεων.

(β) Την νόμιμη πρόσβαση από τη χερσαία ζώνη και τη στάθμευση των αυτοκινήτων των λουόμενων εκτός του χώρου πέριξ του Φάρου και όχι μέσα από τον αιγιαλό.

(γ) Τις προϋποθέσεις για την άσκηση ναυταθλητικών αθλημάτων χωρίς να θίγονται τα φυσικά υδροτοπικά χαρακτηριστικά.

(δ) Την αποτροπή, σύμφωνα και με την σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πατρέων, της τουριστικοποίησης του χώρου με ξενοδοχειακή Μονάδα, κάτι ασύμβατο με τα χαρακτηριστικά αλλά και τα μεγέθη του χώρου.

Οι συναρμόδιες υπηρεσίες (Δνση

Περιβάλλοντος, Κτηματική, Πολεμικό Ναυτικό) να συμβάλουν, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων τους, στην αποκατάσταση των βλαβών και την οριστικά βιώσιμη διαχείριση της περιοχής.

Ιδιαίτερα παρακαλείται η Δνση Περιβάλλοντος ΠΔΕ να ανατρέξει στην αλληλογραφία της με τις υπηρεσίες του Π.Ν. (Υπηρεσία Φάρων) και να επιδιώξει την εφαρμογή των όσων επιβάλλει ο υδροτοπικός χαρακτήρας της περιοχής και είχε ζητήσει με το έγγραφό της, της 19-6-2018.

Επισυνάπτουμε την αλληλογραφία μας με υπηρεσίες του 2018, με την οποία (μάταια) είχαμε προσπαθήσει να περιορίσουμε την καταστροφή του υδροτόπου μέσω της επιχωμάτωσης. Επίσης χάρτη του «Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων Υδροτόπων», όπου καταγράφεται η περιοχή της επίχωσης ως μικρός υδροτόπος και

σχετική με το θέμα επερώτηση βουλευτών.

Παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε για τις ενέργειές σας.

Μέχρι τις αρχές Νοεμβρίου δεν έχουμε λάβει απάντηση.

ΑΝΑΜΕΝΟΥΜΕ, αλλά και ΕΠΙΜΕΝΟΥΜΕ ότι:

Πέραν της μη παραχώρησης σε ιδιώτες και της χρήσης της περιοχής από όλους τους δημότες ως παραθαλάσσιου πάρκου, αιτήματα με τα οποία συμφωνούμε, η περιβαλλοντική νομοθεσία (ν. 1650/86 και τροποποιήσεις αυτού) ΕΠΙΒΑΛΛΕΙ την ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ των υδροτοπικών χαρακτηριστικών με απομάκρυνση των επιχώσεων.

Γ. Κανέλλης

Τέλος ο κάθετος δρόμος στο πλατανοδάσος Προαστίου

Να κι ένα καλό νέο από το πλατανοδάσος: Ο Δήμος διόρθωσε μια από τις κυριότερες άστοχες επεμβάσεις του στο αστικό άλσος του πλατανοδάσους Προαστίου, δίπλα στην εκβολή του Χαράδρου. Ο κάθετος, σε σχέση με την κοίτη του ποταμού, δρόμος που είχε διανοιγεί πριν από κάποια χρόνια, οργώθηκε, επιστρώθηκε με χώμα, μπήκαν εμπόδια για να μην είναι δυνατή η πρόσβαση με οχήματα και αναμένουμε γρήγορα η βλάστηση (φυσική ή φυτεύσεις) να επανέλθει. Ο δρόμος δεν εξυπηρετούσε κανέναν καλό σκοπό, παρά μόνο όσους θα ήθελαν να μπουν μέσα στο άλσος με οχήματα.

Καλώς! Με την ευκαιρία όμως οφείλουμε να επισημάνουμε, για πολλοστή φορά, την ανάγκη να μην γίνουν άλλα λάθη και ειδικότερα να μην πειραχτεί καθόλου ο υπόροφος (θάμνοι, πόες, αναρριχώμενα φυτά) του απομένοντος χωρίς επέμβαση άλσους. Κάτι τέτοιο θα απέβαινε καταστροφικό για την πανίδα του άλσους, που, παρότι μικρό, έχει αξιοσημείωτη ποικιλότητα προστατευόμενων πτηνών, ερπετών και αμφιβίων και ως εκ τούτου θα ήταν σαφής παρανομία.

Το Πλατανοδάσος είναι απόκτημα για την πόλη μας, αλλά και ευθύνη. Θα ήταν καταστροφικό λάθος και παρανομία να επιδιωχθεί, κόντρα στις ρητές ειδικές προβλέψεις εξάλλου του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Πατρών (νόμος), η υποβάθμισή του σε πάρκο.

Καλά είναι τα πάρκα, τα φυσικά αστικά άλση ασυγκρίτως καλύτερα, και για μας και για την άγρια ζωή.

Γιώργος Κανέλλης

Το γεφυράκι θέλει επισκευή

Κορυφαία στιγμή της πρόσφατης (13 Οκτωβρίου) εκδρομής της ΟΙΚΟπαρέας μας στην Άνω και Κάτω Βλασία ήταν η επίσκεψη στον καταρράκτη των Ταξιαρχών. Τα νερά που τρέχουν διαμορφώνουν ένα πανέμορφο τοπίο βράχων και βλάστησης.

Είναι ορατό όμως ότι λείπει η αναγκαία φροντίδα. Τα καλάθια απορριμμάτων είναι γεμάτα και το μικρό

γεφυράκι, όπου στέκονται οι επισκέπτες, θέλει επισκευή.

Ας ελπίσουμε κάποιος να ευαισθητοποιηθεί γι' αυτό.

Θύλακες βρωμιάς

Η οδός Σινώπης είναι κάθετη στη λεωφόρο Ελ. Βενιζέλου (που κάλυψε τον Διακονιάρη). Δεν είναι, δηλαδή, καμιά ξεχασμένη άκρη. Όπως φαίνεται στη φωτογραφία μας, ο τόπος, όπου κάποτε (ελπίζουμε...) θα κατασκευαστεί το πεζοδρόμιό της, λειτουργεί ως ...εκθετήριο απορριμμάτων.

Το πρόβλημα είναι ότι στην Πάτρα το φαινόμενο δεν είναι σπάνιο, κάθε άλλο!

Οι «θύλακες» αυτοί βρωμιάς δεν τιμούν την τρίτη πόλη της χώρας. Κάτι αποτελεσματικό και σε μόνιμη βάση πρέπει να γίνει για αυτούς. Δεν μας αξίζει αυτή η εικόνα.

Γ. Κανέλλης

ΟΙ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΕΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ!

Τους έλεγαν Βασίλη Κυριάκο και Δημήτρη Σελέκο. Ήταν 35 και 40 ετών, κάτοικοι της Άνω Πιτσάς Ξυλοκάστρου και έχασαν τη ζωή τους σπεύδοντας να βοηθήσουν έναν συγχωριανό τους, που η περιουσία του κινδύνευε. Ο χαμός τους άφησε έξι παιδιά ορφανά.

ΔΕΝ έμειναν στον καναπέ τους κοιτάζοντας τις ζωντανές συνδέσεις από τα μέτωπα της φωτιάς! ΔΕΝ βγήκαν στην πλατεία του χωριού βρίζοντας τους «αρμόδιους».

ΔΕΝ περίμεναν τα περιήφμα «Εναέρια μέσα» να καταφτάσουν! ΔΕΝ άφησαν «κάποιους άλλους» να κάνουν τη «δουλειά»! ΔΕΝ σκέφτηκαν τα παιδιά τους και τις οικογένειές τους. (Τρία ο ένας, δύο και ένα στην κοιλιά ο άλλος)

ΕΤΡΕΞΑΝ με τις μηχανές τους και πήγαν στο μαντρί του φίλου που καιγόταν! ΕΤΡΕΞΑΝ για να κάνουν αυτό που πρόσταζε η συνείδησή τους! (Και δεν ήταν η πρώτη φορά). ΕΤΡΕΞΑΝ και πάλεψαν με τις φλόγες! Και οι φλόγες

τούς στέρησαν τη ζωή...

Για τα κανάλια ήταν ο 35χρονος και ο 40χρονος του Ξυλοκάστρου (ούτε καν τα ονόματά τους δεν ανέφεραν). Ήταν στην ηλικία των παιδιών μου! Πάντα αναρωτιόμουν αν υπάρχουν ΗΡΩΕΣ στις μέρες μας. Σήμερα

ξέρω... Έχουν το πρόσωπο των δύο αδικοχαμένων ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ του Ξυλοκάστρου.

Θα γράψω τα ονόματά τους με ΧΡΥΣΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ στον κατάλογο των προσωπικών μου ΗΡΩΩΝ!

Θωμάς Κουτρούμπας

ΔΡΑΣΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ

Άλλη μια εξαιρετικά επιτυχημένη δράση ανακύκλωσης ηλεκτρικών συσκευών πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 02 Νοεμβρίου 2024 από τις 10 π.μ. έως τις 4 μ.μ. **στο χώρο στάθμευσης «Καλεντζιώτη».**

Η Οικολογική Κίνηση Πάτρας με την συνδρομή της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης «Ανακυκλώνω στην πηγή» συγκέντρω-

σαν ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, για να ανακυκλωθούν σωστά και με σεβασμό στο περιβάλλον.

Ευχαριστούμε όλους όσους ανταποκρίθηκαν στη δράση μας και με τις άχρηστες πλέον συσκευές τους γέμισαν το φορτηγάκι της ΚΟΙΝ-ΣΕΠ «Ανακυκλώνω στην πηγή».

Η εκδρομή μας στη Βλασία

Κορυφαία στιγμή της πρόσφατης (13 Οκτωβρίου) εκδρομής της ΟΙΚΟ-παρέας μας στην Άνω και Κάτω Βλασία ήταν η επίσκεψη στον καταρράκτη των Ταξιαρχών.

Ευχαριστήθηκαν το περπάτημα στο υπέροχο αγροδασικό τοπίο, με τις ψηλές κορυφές του Ερμάνθου στο βάθος και ολοκληρώσαμε τον πρωινό μας περίπατο στα ερείπια του αρχαίου Θεάτρου του Λεοντίου και τον μεσημεριανό μας στον καταρράκτη. Τα νερά που τρέχουν διαμορφώνουν ένα πανέμορφο τοπίο

βράχων και βλάστησης. Ακολούθησε οικο-γλέντι από τα παλιά στην Άνω Βλασία.

Είναι ορατό όμως ότι στο υπάρχον μικρό γεφύρι στον καταρράκτη λείπει η αναγκαία φροντίδα. Τα καλάθια απορριμμάτων είναι γεμάτα και το μικρό γεφυράκι, όπου στέκονται οι επισκέπτες, θέλει επισκευή.

Ας ελπίσουμε κάποιος να ευαισθητοποιηθεί γι' αυτό.

Ημερήσια Εκδρομή στους υγροτόπους των εκβολών του Αχελώου.

Κυριακή 15 Δεκεμβρίου

Ημερήσια εκδρομή στην ευρύτερη περιοχή των υγροτόπων της λιμνοθάλασσας Μεσολογίου-Αιτωλικού και των εκβολών του Αχελώου διοργανώνει η ΟΙΚΟ-παρέα μας την Κυριακή 15 Δεκεμβρίου 2024.

Θα επισκεφτούμε μια από τις μεγαλύτερες περιοχές «NATURA» της χώρας, τον αρχαιολογικό χώρο των Οινιάδων με το λαξευτό νεώριο και το αρχαίο θέατρο, καθώς και το παραποτάμιο δάσος Φράξου.

Κατά τα γνωστά, για θέσεις επικοινωνείτε στο 2610-32.10.10 Δευτέρα, Πέμπτη και Παρασκευή 7-9 μ.μ., Τρίτη και Τετάρτη 9.30' -11.30' π.μ. ή στέλνετε mail στο: oikipa@otenet.gr